

บทที่ 4

ผลการประเมิน

การประเมินผลการฝึกอบรมนักร้องในภาคเหนือ ของโครงการปรับปรุงประสิทธิภาพ การเรียนการสอนของครูประถมศึกษา ผู้วิจัยได้แบ่งการประเมินออกเป็น 6 ตอนคือ

1. การประเมินกระบวนการพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมครูประถมศึกษา
2. การประเมินความพึงพอใจของผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่มีต่อการฝึกอบรม
3. การประเมินพฤติกรรมของผู้เข้ารับการฝึกอบรมในขณะฝึกอบรม
4. การประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เข้ารับการฝึกอบรม
5. การประเมินความเชื่อเกี่ยวกับแนวพัฒนาการเรียนการสอนของผู้เข้ารับการ ฝึกอบรม
6. การติดตามประเมินผลผู้เข้ารับการฝึกอบรมในด้านการนำความรู้ไปใช้ในการ ปฏิบัติงาน

นอกจากการประเมินทั้ง 6 ตอนแล้ว ผู้วิจัยยังได้ศึกษาเกี่ยวกับสภาพการวัดและ ประเมินผลการเรียนในโรงเรียนที่ครูผ่านการฝึกอบรมนักร้องในภาคเหนือ

สำหรับผลการประเมินการฝึกอบรมนักร้องในภาคเหนือของโครงการปรับปรุงประสิทธิภาพ การเรียนการสอนของครูประถมศึกษา มีรายละเอียดดังนี้

1. ผลการประเมินกระบวนการพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมครูประถมศึกษา ได้แบ่ง การประเมินออกเป็น 2 ประการคือ
 - 1.1 ความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์ของหลักสูตรการฝึกอบรมกับความ ค่าเป็นในการฝึกอบรม
 - 1.2 การเปรียบเทียบระหว่างกระบวนการจัดเตรียมการฝึกอบรมกับระบบ การฝึกอบรมที่เป็นสากล

ผลการประเมินความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์ของหลักสูตรการฝึก อบรมกับความจำเป็นในการฝึกอบรม ดังปรากฏในตารางที่ 7

ตารางที่ 7 ความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์ของหลักสูตรการฝึกอบรมกับความจำเป็น
ในการฝึกอบรม

วัตถุประสงค์ของหลักสูตรการฝึกอบรม	ความจำเป็นในการฝึกอบรม
1. อธิบายแนวคิดและสาระสำคัญของการนำหลักสูตรไปใช้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้ชัดเจน	1. ครูขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้
2. แสดงความรู้สึกหรือความสับสนต่อหน้าที่ความรับผิดชอบ บทบาทและคุณธรรมของครูได้ตามความเป็นจริงและสามารถแสดงความมั่นใจ ภูมิใจในสถานภาพวิชาชีพครู	2. ครูต้องการแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง
3. แสดงพฤติกรรมอันพึงประสงค์ คือ มีความสัมพันธ์อันดีกับเพื่อนครูที่มาร่วมรับการฝึกอบรมด้วยกันและพร้อมที่จะร่วมมือกันทำงานตามบทบาทหน้าที่ให้สำเร็จ	3. คุณลักษณะที่พึงประสงค์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนยังไม่เป็นที่น่าพอใจ และมีความแตกต่างกันมากตามสภาพภูมิศาสตร์และขนาดของโรงเรียน
4. นำวิธีการและเทคนิคการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ได้รับการฝึกอบรมไปปฏิบัติอย่างต่อเนื่องในห้องเรียนประถมศึกษา	4. มีความจำเป็นที่ต้องสร้างเสริมคุณธรรมเพื่อให้เกิดกำลังใจในการสอนนักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ
5. วิเคราะห์และปรับปรุงข้อบกพร่องในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของตนให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น	5. การฝึกอบรมครูเฉพาะจุดในเฉพาะเรื่องไม่สามารถเกิดผลทันกับความต้องการปรับปรุงประสิทธิภาพการเรียนการสอนของครูทั่วประเทศ
6. ประสานงานกับผู้บริหารโรงเรียนในการจัดกิจกรรมและบริการที่ส่งเสริมพัฒนาการทุกด้านของนักเรียนอย่างได้ผล	

จากตารางที่ 7 แสดงให้เห็นว่าวัตถุประสงค์ของหลักสูตรการฝึกอบรมครูประถมศึกษาสอดคล้องกับความจำเป็นในการฝึกอบรมทุกประการ ดังรายละเอียดต่อไปนี้คือ

- วัตถุประสงค์ของการฝึกอบรม ข้อที่ 1 สอดคล้องกับความจำเป็นในการฝึกอบรมข้อที่ 1
 วัตถุประสงค์ของการฝึกอบรม ข้อที่ 2 สอดคล้องกับความจำเป็นในการฝึกอบรมข้อที่ 4
 วัตถุประสงค์ของการฝึกอบรม ข้อที่ 3 สอดคล้องกับความจำเป็นในการฝึกอบรม ข้อที่ 4, 5

วัตถุประสงค์ของการฝึกอบรมข้อที่ 4 สอดคล้องกับความจำเป็นในการฝึกอบรมข้อที่ 2, 3, 4
 วัตถุประสงค์ของการฝึกอบรมข้อที่ 5 สอดคล้องกับความจำเป็นในการฝึกอบรม ข้อที่ 1, 2, 3
 วัตถุประสงค์ของการฝึกอบรมข้อที่ 6 สอดคล้องกับความจำเป็นในการฝึกอบรมข้อที่ 3, 5
 สรุปได้ว่า วัตถุประสงค์ของการฝึกอบรมสอดคล้องกับความจำเป็นในการฝึกอบรมทุกประการ
 ซึ่ง เป็นไปตามเกณฑ์การประเมินที่กำหนดไว้ ฉะนั้นโครงการนี้จัดหลักสูตรการฝึกอบรมได้สอดคล้อง
 กับความจำเป็นในการฝึกอบรมทุกประการ

ผลการเปรียบเทียบระหว่างกระบวนการจัดเตรียมการฝึกอบรมกับระบบ
 การฝึกอบรมที่เป็นสากล พบว่า การฝึกอบรมในครั้งนี้ได้ดำเนินการครบตามกระบวนการฝึกอบรม
 ที่เป็นสากล ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์การประเมินที่กำหนดไว้ว่า กระบวนการจัดเตรียมการฝึกอบรม
 ดำเนินการครบตามกระบวนการฝึกอบรมที่เป็นสากล คือ

1. กำหนดความจำเป็นของการฝึกอบรม
2. กำหนดวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรม
3. สร้างเครื่องมือสำหรับประเมินระบบการฝึกอบรม
4. การกำหนดเกณฑ์ในการประเมิน
5. การเลือกและจัดลำดับเนื้อหาสาระในหลักสูตร
6. กำหนดเทคนิควิธีในการฝึกอบรม
7. กำหนดอุปกรณ์และค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรม
8. การผลิตเอกสารในการฝึกอบรม
9. การคัดเลือกผู้เข้ารับการฝึกอบรม
10. การคัดเลือกผู้ดำเนินการฝึกอบรม
11. การประเมินโครงการฝึกอบรมและติดตามผล

1. การกำหนดความจำเป็นของการฝึกอบรม โครงการนี้ได้กำหนด
 ความจำเป็นของการฝึกอบรมไว้ 5 ประการคือ

- 1) ครอบคลุมความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้
- 2) ครอบคลุมการแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้น

นักเรียนเป็นศูนย์กลาง

- 3) คุณลักษณะที่พึงประสงค์ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

ยังไม่เป็นที่น่าพอใจ และมีความแตกต่างกันมากตามสภาพภูมิศาสตร์และขนาดของโรงเรียน

4) มีความจำเป็นที่ต้องสร้างเสริมคุณธรรม เพื่อให้ครูเกิดกำลังใจ ในการสอนนักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ

5) การฝึกอบรมครูเฉพาะจุดในเฉพาะเรื่อง ไม่สามารถเกิดผล ทันกับความต้องการปรับปรุงประสิทธิภาพการเรียนการสอนของครูทั่วประเทศ

ความจำเป็นของการฝึกอบรมทั้ง 5 ประการดังกล่าว คณะปฏิบัติ งานโครงการได้กำหนดขึ้นจากผลการศึกษาเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและปัญหาการใช้หลักสูตรและ การจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนของครูประถมศึกษา สภาพปัจจุบันและปัญหาของการฝึกอบรม ครูประถมศึกษา จากการศึกษาวิจัยได้มีส่วนร่วมในการศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาของการจัดการ ประถมศึกษาดังกล่าว การเข้าร่วมสังเกตการณ์ การศึกษาจากเอกสารพบว่า คณะปฏิบัติงาน โครงการ ได้ศึกษา วิเคราะห์สภาพปัจจุบันและปัญหาดังกล่าวอย่างเป็นระบบตามลำดับขั้นตอน และได้กำหนดความจำเป็นที่แท้จริงของการฝึกอบรมอื่น

2. การกำหนดวัตถุประสงค์ประสงค์ของการฝึกอบรม ในการจัดการฝึกอบรม ครูประถมศึกษา ตามโครงการปรับปรุงประสิทธิภาพการเรียนการสอนของครูประถมศึกษา ได้ กำหนดวัตถุประสงค์ไว้ 6 ประการ คือ

1) อธิบายแนวคิดและสาระสำคัญของการนำหลักสูตรไปใช้จัด กิจกรรมการเรียนการสอนได้ชัดเจน

2) แสดงความรู้ลึกหรือความสำนึกต่อหน้าที่ ความรับผิดชอบ บทบาทและคุณธรรมของครูได้ตามความเป็นจริง และสามารถแสดงความมั่นใจ ภูมิใจในสถานภาพ วิชาชีพครู

3) แสดงพฤติกรรมอันพึงประสงค์ คือ มีความสัมพันธ์อันดีกับเพื่อน ครูที่มาร่วมรับการฝึกอบรมด้วยกัน และพร้อมที่จะร่วมมือกันทำงานตามบทบาทหน้าที่ให้สำเร็จ

4) นำวิธีการและเทคนิคการจัดการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนที่ได้รับการ ฝึกอบรมไปปฏิบัติอย่างต่อเนื่องในโรงเรียนประถมศึกษา

5) วิเคราะห์และปรับปรุงข้อบกพร่องในการจัดการกิจกรรมการเรียน การสอนของตนให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น

6) ประสานงานกับผู้บริหารโรงเรียนในการจัดการกิจกรรมและบริการ ที่ส่งเสริมพัฒนาการทุกด้านของนักเรียนอย่างได้ผล

วัตถุประสงค์ของการฝึกอบรม มีความสอดคล้องกับหลักการและ
ความจำเป็นในการฝึกอบรมทุกประการ วัตถุประสงค์ที่มีความเป็นไปได้ที่จะจัดการฝึกอบรมให้
บรรลุวัตถุประสงค์ ได้แก่ วัตถุประสงค์ข้อ 1, 3, 4, 5 และ 6 ส่วนวัตถุประสงค์ข้อที่ 2
นั้นมีความเป็นไปได้น้อยที่จะให้บรรลุวัตถุประสงค์ เพราะจากการสังเกตการจัดการฝึกอบรม
ผู้ดำเนินการฝึกอบรมเน้นในด้านการให้ความรู้และการฝึกปฏิบัติมากกว่าการปลูกฝังในด้านคุณธรรม
หรือเจตคติที่ดีต่ออาชีพครู

3. การสร้างเครื่องมือสำหรับประเมินระบบการฝึกอบรม สำนักงาน
คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ได้มอบหมายให้คณะกรรมการประเมินโครงการปรับปรุง
ประสิทธิภาพการเรียนการสอนของครูประถมศึกษา สร้างเครื่องมือสำหรับประเมินระบบการฝึก
อบรม มีดังนี้คือ

- 1) แบบวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์ของหลักสูตร
การฝึกอบรมกับความจำเป็นในการฝึกอบรม
 - 2) แบบวิเคราะห์กระบวนการจัดเตรียมการฝึกอบรมเปรียบเทียบกับ
กับระบบการฝึกอบรมที่เป็นสากล
 - 3) แบบสอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจของผู้เข้ารับการฝึกอบรม
ที่มีต่อการฝึกอบรม
 - 4) แบบสังเกตพฤติกรรมของผู้เข้ารับการฝึกอบรมในขณะฝึกอบรม
 - 5) แบบทดสอบก่อนและหลังการฝึกอบรม
 - 6) แบบวัดความเชื่อเกี่ยวกับแนวพัฒนาการเรียนการสอนก่อนและ
หลังการฝึกอบรม
 - 7) แบบสอบถามเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครู
 - 8) แบบสังเกตการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูในชั้นเรียน
 - 9) แบบสัมภาษณ์นักเรียนเกี่ยวกับการทำกิจกรรมการเรียนในชั้นเรียน
- คณะกรรมการประเมินโครงการปรับปรุงประสิทธิภาพการเรียน
การสอนของครูประถมศึกษา ได้สร้างเครื่องมือสำหรับการประเมินระบบการฝึกอบรม ตลอดจน
ติดตามประเมินผลผู้เข้ารับการฝึกอบรม ซึ่งเครื่องมือเหล่านี้สร้างขึ้นเพื่อประเมินโครงการได้
อย่างครอบคลุมตามวัตถุประสงค์ของการประเมินทุกประการ นอกจากนี้ผู้ดำเนินการฝึกอบรมหรือ
คณะปฏิบัติงานโครงการยังได้สร้างแบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อการอบรมในช่วงแรก และ

ในทุก ๆ วันของการฝึกอบรม ผู้ดำเนินการฝึกอบรมได้ให้ครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมประเมินผล การฝึกอบรมด้วยปากเปล่า ซึ่งนับว่าเป็นสิ่งที่ดีมาก เพื่อผู้ดำเนินการฝึกอบรมจะได้นำข้อมูล เหล่านั้นมาใช้ในการปรับปรุงกระบวนการฝึกอบรมในวันต่อ ๆ ไป

4. การกำหนดเกณฑ์ในการประเมิน โครงการปรับปรุงประสิทธิภาพ การเรียนการสอนของครูประถมศึกษาได้กำหนดเกณฑ์ในการประเมินในแง่ของประสิทธิผลจาก การฝึกอบรม โดยกำหนดสัดส่วนของประสิทธิผลจากการฝึกอบรมในด้านคุณธรรม ทักษะการปฏิบัติ และความรู้ เป็นสัดส่วน 3:2:1 เพราะโครงการนี้มีความเชื่อพื้นฐานอยู่ว่า ครูประถมศึกษา มีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรดีอยู่แล้ว แต่ขาดทักษะการปฏิบัติ และเจตคติที่ดี ส่วคณะกรรมการประเมินโครงการปรับปรุงประสิทธิภาพการเรียนการสอนของครูประถมศึกษา ได้กำหนดเกณฑ์ในการประเมินตามวัตถุประสงค์ของการประเมิน ดังนี้คือ

- 1) วัตถุประสงค์ของหลักสูตรการฝึกอบรมมีความสอดคล้องกับ ความจำเป็นในการฝึกอบรมทุกข้อ
- 2) กระบวนการจัดเตรียมการฝึกอบรม ดำเนินการครบตามกระบวนการ การฝึกอบรมที่เป็นสากล โดยประเมินตามเกณฑ์ดังต่อไปนี้
 - กำหนดความจำเป็นของการฝึกอบรม
 - กำหนดวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรม
 - ร่าง เครื่องมือสำหรับประเมินระบบการฝึกอบรม
 - การกำหนดเกณฑ์ในการประเมิน
 - การเลือกและจัดลำดับเนื้อหาสาระในหลักสูตร
 - กำหนดเทคนิควิธีในการฝึกอบรม
 - กำหนดอุปกรณ์และค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรม
 - การผลิตเอกสารในการฝึกอบรม
 - การคัดเลือกผู้เข้ารับการฝึกอบรม
 - การคัดเลือกผู้ดำเนินการฝึกอบรม
 - การประเมินโครงการฝึกอบรมและติดตามผล
- 3) จำนวนผู้เข้ารับการฝึกอบรมอย่างต่ำร้อยละ 75 มีความพึงพอใจที่ต่อการฝึกอบรมในทุกข้อของแบบสอบถามความพึงพอใจ
- 4) ครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมทุกคน มีส่วนร่วมในการฝึกอบรมทุก

กิจกรรมของการฝึกอบรม

5) คะแนนเฉลี่ยหลังการฝึกอบรมมากกว่าคะแนนเฉลี่ยก่อนการฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และคะแนนเฉลี่ยหลังการฝึกอบรมมากกว่าคะแนนเฉลี่ยก่อนการฝึกอบรมไม่ต่ำกว่า 15% ของคะแนนเต็ม

6) คะแนนเฉลี่ยของการวัดความเชื่อหลังการฝึกอบรมมากกว่าคะแนนเฉลี่ยของการวัดความเชื่อก่อนการฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

7) ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนตามวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรมที่ตั้งใจไว้อย่างน้อยร้อยละ 80 ของจำนวนกิจกรรมในแบบสังเกต แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์รวมกัน

5. การเลือกและจัดลำดับเนื้อหาสาระในหลักสูตร การเลือกเนื้อหาสาระเพื่อบรรจุในหลักสูตรการฝึกอบรม หลักสูตรนี้มุ่งเน้นด้านคุณธรรมและการฝึกปฏิบัติมากกว่า การให้เนื้อหาความรู้ โดยจัดลำดับความสำคัญของคุณธรรม การฝึกปฏิบัติและความรู้เนื้อหา เป็นอัตราส่วน 3:2:1 ลักษณะของกิจกรรมการเรียนรู้การสอนในหลักสูตรการฝึกอบรมเป็น วิธีการและเทคนิคของการจัดกิจกรรมทั่วไป ซึ่งครูสามารถนำไปใช้สอนในกลุ่มประสบการณ์ใด ๆ ก็ได้ การปฏิบัติงานได้เลือกเนื้อหาที่เห็นว่าครูจำเป็นต้องมี ต้องรู้ และต้องทำได้เท่านั้น และจัดเนื้อหาที่เชื่อว่าจะช่วยต่อการทำความเข้าใจกับผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมและบริการสนับสนุนการเรียนรู้การสอน

ขั้นตอนในการเลือกและพัฒนาเนื้อหาในหลักสูตร

- การศึกษา วิเคราะห์และรวบรวมข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและปัญหาการใช้หลักสูตรประถมศึกษา การจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอน สภาพปัจจุบันและปัญหา การฝึกอบรมครูประถมศึกษาหลักสูตรการฝึกอบรม บทเรียนสำเร็จรูป
- การรวบรวมความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิ
- การประชุมคณะปฏิบัติงานเลือกหัวข้อเรื่อง วิเคราะห์ จัดลำดับความสำคัญ กำหนดขอบข่ายและกำหนดลำดับเนื้อหา ปรับปรุงและเขียนเนื้อหา ตลอดจนแนวคิดเพื่อใช้เป็นหลักสูตรการฝึกอบรม

ลำดับเนื้อหาสาระในหลักสูตร คณะปฏิบัติงานได้จัดลำดับไว้ดังนี้คือ

1) ความรับผิดชอบและคุณธรรมของครูประถมศึกษาในด้านคุณธรรมครู การสร้างศรัทธาในอาชีพครู และความคาดหวังของสังคมต่อครูประถมศึกษา

- 2) การนำหลักสูตรไปใช้
- 3) หลักการสอน
- 4) กิจกรรมการเรียนการสอน
- 5) สื่อการเรียนการสอน
- 6) การวัดและประเมินผล การเรียนการสอน
- 7) กิจกรรมสนับสนุนการเรียนการสอน
- 8) ความรับผิดชอบและคุณธรรมของครูประถมศึกษา ในด้าน

หน้าที่และความรับผิดชอบของครู

จะเห็นได้ว่า โครงการนี้ได้ดำเนินการเลือกเนื้อหาสาระที่จะบรรจุในหลักสูตรอย่างเป็นระบบตามลำดับขั้นตอนและสอดคล้องกับเนื้อหาสาระในหลักสูตรได้ดีมาก เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพปัจจุบันและปัญหาของการจัดการประถมศึกษา อันจะส่งผลถึงประสิทธิภาพของการเรียนการสอนของครูประถมศึกษาให้ดีขึ้นกว่าเดิม

6. การกำหนดเทคนิควิธีในการฝึกอบรม วิธีการฝึกอบรมใช้วิธีให้ครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้ศึกษาชุดฝึกอบรมด้วยตนเอง ซึ่งเป็นสื่อหลักและสื่อเสริม ได้แก่ เทป โทรทัศน์ สไลด์และแผ่นใส ทำกิจกรรมฝึกปฏิบัติในชุดฝึกอบรม นำแบบฝึกปฏิบัติในชุดฝึกอบรมไปฝึกปฏิบัติที่โรงเรียน ร่วมกิจกรรมนันทนาการและกิจกรรมสร้างเสริมคุณธรรม โดยมีวิทยากรเป็นผู้ดำเนินการอบรม อำนวยความสะดวก ชี้แจงการใช้ชุดฝึกอบรมด้วยตนเอง ให้บริการและใช้เทปโทรทัศน์ สไลด์และแผ่นโปร่งใส ตลอดจนการจัดกิจกรรมนันทนาการและกิจกรรมสร้างเสริมคุณธรรม

การจัดช่วงเวลาของการฝึกอบรมแบ่งเป็น 3 ช่วงคือ

- ช่วงที่ 1 ใช้เวลา 3 วันที่หน่วยฝึกอบรมเป็นช่วงที่ให้ครูศึกษาชุดฝึกอบรมด้วยตนเองและสื่อเสริม
- ช่วงที่ 2 ใช้เวลา 9 วันให้ครูนำแบบฝึกปฏิบัติในชุดฝึกอบรมไปฝึกปฏิบัติที่โรงเรียน
- ช่วงที่ 3 ใช้เวลา 2 วันให้ครูนำผลการฝึกปฏิบัติมารายงาน ณ จุดอบรมเดิม

จะเห็นได้ว่า การฝึกอบรมตามโครงการปรับปรุงประสิทธิภาพการเรียนการสอนของครูประถมศึกษา ได้กำหนดเทคนิควิธีในการฝึกอบรมไว้อย่างชัดเจนและมีความเป็นไปได้อย่างมากในการปฏิบัติให้เป็นไปตามเทคนิควิธีที่กำหนดไว้ ซึ่งเป็นเทคนิควิธีการฝึกอบรมที่ใหม่และไม่เหมือนกับการฝึกอบรมที่ผ่านมา ๆ มา

7. การกำหนดอุปกรณ์และค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรม อุปกรณ์ที่ใช้ใน

การฝึกอบรมมีดังนี้คือ

- 1) ชุดฝึกอบรมด้วยตนเอง จำนวน 20 เล่มได้แก่
 - เล่มที่ 1 เปลวเทียนที่ต้านลม - คุณธรรมทางการศึกษา
 - เล่มที่ 2 เอ็มทีก่อทางการศึกษา - หลักสูตรประถมศึกษา 2521
 - เล่มที่ 3 แต่เรือจ้างเหรียญทอง - หลักการสอน
 - เล่มที่ 4 ความลุ่มที่สัมผัสได้ - บรรยาภาคในชั้นเรียน
จิตวิทยาในการเรียนการสอน
 - เล่มที่ 5 ล่อนอย่างไรให้ไฝรู้ - การค้นคว้ารายงานจาก
แหล่งวิทยาการใหม่ ๆ
 - เล่มที่ 6 ความพร้อมนั้นสำคัญไหน - การเตรียมความพร้อม
 - เล่มที่ 7 ลีกลยุทธ์ - การสังเกต การลำธิต การทดลอง
การจดบันทึก
 - เล่มที่ 8 ดวงมณีที่ล้ำค่า - บทบาทลุ่มมูติ ส่ถานการณ์จำลอง
กรณีตัวอย่าง
 - เล่มที่ 9 จากใจถึงใจ - การใช้เพลงและเกมประกอบการล่อน
 - เล่มที่ 10 ไตรวาจา - การบรรยาย การอภิปราย การโต้วาที
 - เล่มที่ 11 ในโลกแห่งจินตนาการ - การเล่านิทาน
 - เล่มที่ 12 ลุ่มสัมพันธ์ลุ่มล้ำค่า - การนำลุ่มสัมพันธ์ไปใช้
ในการเรียนการสอน
 - เล่มที่ 13 คุณครูช่วยหนูด้วย - การล่อนข้อมเสริม
 - เล่มที่ 14 ลอบเพื่อล่อน - การวัดและประเมินผลการเรียน
การล่อน
 - เล่มที่ 15 กิจกรรมเพื่อชีวิตและสังคม - กิจกรรมล่นับล่นุน
การเรียนการสอน
 - เล่มที่ 16 เตรียมพร้อม - การเตรียมการสอน
 - เล่มที่ 17 ก้าวทันโลก - การล่อนข่าว เหตุการณ์ และล่นทนา
ยามเช้า

เล่มที่ 18 จุดเริ่มต้นและหลักชัย - การนำเข้าสู่บทเรียน
และการสรุปบทเรียน

เล่มที่ 19 มือที่สามของครู - สื่อการเรียนการสอน

เล่มที่ 20 หัวใจของงานครู - ความรับผิดชอบและคุณธรรม
ของครูประถมศึกษา

- 2) เทปโทรทัศน์
- 3) สไลด์
- 4) เทปประกอบสไลด์
- 5) แผ่นโปร่งใส
- 6) เครื่องฉาย
- 7) เครื่องเสียง
- 8) อุปกรณ์อื่น ๆ เช่น บัตรคำสั่ง แผ่นภาพ บัตรคำขวัญ

อุปกรณ์ที่สำคัญของการฝึกอบรม คือ ชุดฝึกอบรมด้วยตนเองจำนวน 20 เล่ม ซึ่งผู้เข้ารับการฝึกอบรมส่วนใหญ่มีความเห็นว่ารูปเล่มและภาพประกอบในชุดฝึกอบรมน่าสนใจมาก ตัวอักษรก็มีความชัดเจนดีมาก เนื้อหาสาระและแนวคิดชัดเจนกระชับรัดกุม อ่านง่าย ช่วยให้ติดตาม ส่วนเทปโทรทัศน์และสไลด์ เนื้อหา เรียงราว ไม่ล่อคคล้องกับเนื้อหาสาระในชุดฝึกอบรม ซึ่งอุปกรณ์ดังกล่าวทางโครงการจัดทำไม่ทัน จึงต้องยืมของสถาบันและหน่วยงานอื่นมาใช้แทน ส่วนแผ่นโปร่งใสเห็นไม่ชัดเพราะอักษรตัวเล็ก และห่อประชุมที่ใช้ในการฝึกอบรมควบคุมแสงไม่ได้

ค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรมสำรองในภาคเหนือ วันที่ 7-9 และ 22-23

มิถุนายน 2528 มีดังนี้คือ

1) ค่าเบี้ยเลี้ยง	41,950 บาท
2) ค่าที่พัก	24,450 บาท
3) ค่าพาหนะ	30,639 บาท
4) ค่าเครื่องดื่ม	3,726 บาท
5) ค่าพิธีเปิด-เปิดการฝึกอบรม	400 บาท
6) ค่าน้ำมันรถยนต์	1,080 บาท
7) ค่าวัสดุ	6,380 บาท
รวม	108,625 บาท

การฝึกอบรมในครั้งนี้ เสียค่าใช้จ่ายทั้งสิ้น 108,625 บาท ค่าใช้จ่าย ต่อ 1 คนเป็นเงิน 842.05 บาท จะเห็นได้ว่าค่าใช้จ่ายส่วนใหญ่จ่ายเป็นค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าที่พัก และค่าพาหนะ ส่วนค่าใช้จ่ายที่จ่ายเพื่อการฝึกอบรมโดยตรงนั้นใช้จำนวนน้อย ที่เป็นเช่นนี้ก็เพราะว่า ต้องจ่ายค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าที่พักและค่าพาหนะให้แก่วิทยากรแก่นำระดับจังหวัดหรือผู้ดำเนินการ ฝึกอบรมระดับจังหวัด จำนวน 16 คนจาก 16 จังหวัดในภาคเหนือที่เข้าสังเกตการณ์ฝึกอบรม

8. การผลิตเอกสารในการฝึกอบรม

1.) เอกสารแผ่นพับ บรรยายเกี่ยวกับโครงการปรับปรุงประสิทธิภาพ การเรียนการสอนของครูประถมศึกษา

2.) เอกสารสรุปสาระแนวคิดจากชุดฝึกอบรม จำนวน 20 ชุด

3.) เอกสารเพลง ซึ่งเป็นเพลงที่เป็นผลงานการฝึกปฏิบัติของครู ผู้เข้ารับการฝึกอบรมและเพลงที่ผู้ดำเนินการฝึกอบรมจัดเพิ่มเติมให้

เอกสารดังกล่าวผู้ดำเนินการฝึกอบรมจัดให้ทันสมัยตามกำหนดเวลา โดยเฉพาะเอกสารเพลง จัดทำให้ครูอย่างรวดเร็ว โดยเจ้าหน้าที่ของสำนักงานการประถมศึกษา อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา จัดพิมพ์และโรเนียว แจกให้แก่ครูอย่างทั่วถึงและเป็นที่ต้องการ ของครูมากเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในการทำงานต่อไป

9. การคัดเลือกผู้เข้ารับการฝึกอบรม ในการฝึกอบรมนำร่องครั้งนี้ คณะปฏิบัติงานโครงการได้คัดเลือกครูและผู้บริหารโรงเรียนของกลุ่มโรงเรียนรวมใจ อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา จำนวน 106 คน เข้ารับการฝึกอบรมโดยมีเกณฑ์ในการเลือกดังนี้

1.) เป็นจังหวัดที่มีสภาพภูมิศาสตร์ ความเป็นอยู่ของประชากร อาชีพ ฐานะทางเศรษฐกิจ ลักษณะสังคมและวัฒนธรรมที่เป็นตัวแทนของภาคเหนือได้ อีกทั้ง เป็นจังหวัดที่มีสภาพปัจจุบันและปัญหาของการเรียนการสอนในโรงเรียนประถมศึกษาคล้ายคลึงกับจังหวัดอื่น ๆ ในภาคเหนือเป็นส่วนใหญ่

2.) เป็นอำเภอที่มีลักษณะกึ่งชุมชนเมือง และกึ่งชุมชนชนบท การคมนาคมสะดวก

3.) เป็นกลุ่มโรงเรียนที่ประกอบด้วยโรงเรียนขนาดกลางและ ขนาดเล็กเป็นส่วนใหญ่ มีสถานที่สำหรับการฝึกอบรม รวมถึงบริการทางโลดที่สมบูรณ์แบบ

จะเห็นได้ว่า คณะปฏิบัติงานมีเกณฑ์ที่ดีในการคัดเลือกผู้เข้ารับการฝึกอบรม

10. การคัดเลือกผู้ดำเนินการฝึกอบรม ผู้ดำเนินการฝึกอบรมทั้ง 5 คน เป็นส่วนหนึ่งของคณะปฏิบัติงานโครงการ ได้คัดเลือกมาจากข้าราชการครู สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ หัวหน้าโครงการเป็นผู้คัดเลือกจากผู้สมัคร โดยมีเกณฑ์ดังนี้

1) คณะปฏิบัติงานจะต้องประกอบด้วย ผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ ด้านต่าง ๆ เช่น จิตวิทยา การวัดและประเมินผลการศึกษา เทคโนโลยีทางการศึกษา การประถมศึกษา การจัดการกรรมการเรียนการสอน เป็นต้น โดยอย่างน้อยต้องจบการศึกษาระดับปริญญาโท

2) ประกอบด้วยผู้ที่มาจากภูมิภาคต่าง ๆ กัน

3) ประกอบด้วยผู้ที่มีวัยต่าง ๆ กัน

4) เป็นผู้ที่มีบุคลิกภาพเหมาะสมที่จะเป็นวิทยากรอบรมได้

ผู้ดำเนินการฝึกอบรมทั้ง 5 คนมีคุณสมบัติครบตามเกณฑ์ในการคัดเลือก แต่น่าจะได้มีการปรับปรุงด้านทักษะ การจัดการเรียนการสอน การสร้างเสริมคุณธรรม ทักษะในการพูด การบรรยาย มีผู้ดำเนินการฝึกอบรม 1 คนใน 5 คน ที่มีความรู้ความสามารถเหมาะสมกับการเป็นวิทยากรที่ดีมีความสามารถของโครงการ

11. การประเมินโครงการฝึกอบรมและติดตามผล ผู้วิจัยได้ทำการประเมินโครงการฝึกอบรมและติดตามผล โดยประยุกต์ใช้ขั้นตอนการประเมินโครงการฝึกอบรมตามแนวคิดของ โทมัสดี แอล เคอร์คแพททริก ซึ่งได้ทำการประเมินอย่างเป็นระบบตามลำดับขั้นตอนของการประเมิน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 8 ตารางสรุปการเปรียบเทียบระหว่างกระบวนการจัดเตรียมการฝึกอบรมนักร้องใน
ภาคเหนือกับระบบการฝึกอบรมที่เป็นสากล

ระบบการฝึกอบรมที่เป็นสากล	กระบวนการจัดเตรียมการฝึกอบรมนักร้อง ในภาคเหนือ	
	ปฏิบัติ	ไม่ปฏิบัติ
1. กำหนดความจำเป็นของการฝึกอบรม	✓	
2. กำหนดวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรม	✓	
3. สร้างเครื่องมือสำหรับประเมินระบบการฝึกอบรม	✓	
4. การกำหนดเกณฑ์ในการประเมิน	✓	
5. การเลือกและจัดลำดับเนื้อหาสาระในหลักสูตร	✓	
6. กำหนดเทคนิควิธีในการฝึกอบรม	✓	
7. กำหนดอุปกรณ์และค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรม	✓	
8. การผลิตเอกสารในการฝึกอบรม	✓	
9. การคัดเลือกผู้เข้ารับการฝึกอบรม	✓	
10. การคัดเลือกผู้ดำเนินการฝึกอบรม	✓	
11. การประเมินโครงการฝึกอบรมและติดตามผล	✓	

จากตารางที่ 8 สรุปได้ว่าการฝึกอบรมนักร้องในภาคเหนือมีกระบวนการจัดเตรียม
การฝึกอบรมครบถ้วนตามระบบการฝึกอบรมที่เป็นสากล เป็นไปตามเกณฑ์การประเมินที่กำหนดไว้
จึงถือได้ว่าโครงการนี้เป็นโครงการที่ดีในแง่ของกระบวนการจัดเตรียมการฝึกอบรม

2. ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้เข้ารับการฝึกอบรม

จากการสำรวจความพึงพอใจของผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่มีต่อการฝึกอบรม

แสดงไว้ในตารางที่ 9

ตารางที่ 9 จำนวนร้อยละของครูผู้เข้ารับการศึกษาอบรมจำแนกตามระดับความพึงพอใจที่มีต่อ

การฝึกอบรม

ความคิดเห็น เกี่ยวกับการฝึกอบรม	มากถึงมากที่สุด		น้อยที่สุดถึงปานกลาง	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. ท่านทราบและเข้าใจวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรม	74	86.05	12	13.95
2. การฝึกอบรมครั้งนี้ช่วยแก้ปัญหาทางการเรียน การสอนได้	81	95.29	4	4.71
3. ผู้ดำเนินการฝึกอบรมสามารถสร้างบรรยากาศ ในการฝึกอบรมได้ดี	67	77.91	19	22.09
4. ผู้ดำเนินการฝึกอบรมอธิบายได้อย่างชัดเจนและ เข้าใจง่าย	72	83.72	14	16.28
5. ผู้ดำเนินการฝึกอบรมมีความเป็นกันเองกับท่าน	75	87.21	11	12.79
6. ผู้ดำเนินการฝึกอบรมอำนวยความสะดวกแก่ท่าน	74	86.05	12	13.95
7. ผู้ดำเนินการฝึกอบรมสามารถจัดการฝึกอบรมได้ อย่างราบรื่น	70	82.35	15	17.65
8. ท่านมีความศรัทธาในตัวผู้ดำเนินการฝึกอบรม	75	88.24	10	11.76
9. ขั้นตอนในการฝึกอบรมต่อเนื่องและสอดคล้องกัน	63	75.90	20	24.10
10. ท่านชอบวิธีการฝึกอบรมแบบนี้	61	70.93	25	29.07
11. ถ้ามีการจัดฝึกอบรมแบบนี้อีก ท่านอยากแนะนำให้ เพื่อนครูมาเข้ารับการศึกษาอบรม	76	88.37	10	11.63
12. กิจกรรมสอดแทรกระหว่างการฝึกอบรมน่าสนใจ	69	81.18	16	18.82
13. ท่านมีความพอใจที่ได้เข้าร่วมกิจกรรมสอดแทรก	67	77.91	19	22.09
14. การออกแบบรูปแบบของชุดฝึกอบรมน่าสนใจ	82	95.35	4	4.65
15. ภาพประกอบในชุดฝึกอบรมน่าสนใจ	81	94.19	5	5.81
16. ตัวอักษรในชุดฝึกอบรมมีความชัดเจน	82	97.62	2	2.38
17. เนื้อหาสาระในชุดฝึกอบรมสอดแทรกคุณธรรม แนวคิดที่เป็นประโยชน์	79	92.94	6	7.06
18. ความสอดคล้องระหว่าง เนื้อหาสาระ กิจกรรมและ แบบฝึกปฏิบัติในชุดฝึกอบรมมีความเหมาะสม	78	90.70	8	9.30
19. ท่านมีความสุขในขณะที่ศึกษาชุดฝึกอบรม	43	50.00	43	50.00
20. ชุดฝึกอบรม เทปโทรทัศน์ สไลด์ และแผ่นใส น่าสนใจ	32	37.21	54	62.79
21. เทปโทรทัศน์ สไลด์ และแผ่นใสมีจำนวนพอเพียงกับ ผู้เข้ารับการศึกษาอบรม	18	20.93	68	79.07
22. เวลาที่ใช้ในการฝึกอบรมมีความเหมาะสม	29	33.72	57	66.28
23. สถานที่ที่ใช้ในการฝึกอบรมมีความเหมาะสม	56	65.88	29	34.12

ตารางที่ 9 (ต่อ)

ความคิดเห็น เกี่ยวกับการฝึกอบรม	มากที่สุด		น้อยที่สุดถึงปานกลาง	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
24. การฝึกอบรมครั้งนี้ทำให้ท่านตระหนักในหน้าที่และความรับผิดชอบเพิ่มขึ้น	76	89.41	9	10.59
25. การฝึกอบรมครั้งนี้ทำให้ท่านได้รับความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนเพิ่มขึ้น	81	94.19	5	5.81
26. การฝึกอบรมครั้งนี้ทำให้ท่านเกิดทักษะในการจัดการเรียนการสอนเพิ่มขึ้น	78	90.70	8	9.30
27. การฝึกอบรมครั้งนี้ทำให้ท่านเกิดเจตคติที่ดีต่อการเรียนการสอน	84	97.67	2	2.33
28. การฝึกอบรมครั้งนี้ท่านคิดว่า จะปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ	79	91.86	7	8.14

จากตารางนี้จะเห็นว่าในข้อที่ 1 ถึง 9 ข้อที่ 11 ถึง 18 และข้อที่ 24 ถึงข้อที่ 28 ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความพึงพอใจที่ดีต่อการฝึกอบรม มีจำนวนตั้งแต่ร้อยละ 75.90 ถึง 97.67 ซึ่งเป็นจำนวนที่สูงกว่าเกณฑ์การประเมินที่กำหนดไว้ว่า จำนวนผู้เข้ารับการฝึกอบรมอย่างต่ำร้อยละ 75 มีความพึงพอใจที่ดีต่อการฝึกอบรมของแต่ละข้อในแบบสอบถาม และระดับความพึงพอใจที่ถือว่าดีคือระดับตั้งแต่มากที่สุดถึงมากที่สุด ถ้าต่ำกว่านั้นคือตั้งแต่น้อยที่สุดถึงปานกลาง ถือว่ามีความพึงพอใจที่ไม่ดี แสดงว่า การฝึกอบรมครั้งนี้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมทราบและเข้าใจวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรมดี เชื่อว่าการฝึกอบรมครั้งนี้ช่วยแก้ปัญหาทางการเรียนการสอนได้ ส่วนในด้านวิทยากรหรือผู้ดำเนินการฝึกอบรมมีความสามารถสร้างบรรยากาศการฝึกอบรมได้ดี อธิบายได้อย่างชัดเจน เข้าใจง่าย มีความเป็นกันเอง และอำนวยความสะดวกแก่ผู้เข้ารับการอบรมดี จัดการอบรมได้อย่างราบรื่น มีความต่อเนื่องและสอดคล้องกัน ผู้เข้ารับการอบรมจึงมีความศรัทธาในตัวผู้ดำเนินการฝึกอบรม ถ้ามีการจัดการฝึกอบรมแบบนี้อีกผู้เข้ารับการอบรมอยากแนะนำให้เพื่อนครูมาเข้ารับการฝึกอบรม ในด้านกิจกรรมสอดแทรกระหว่างการฝึกอบรม ผู้เข้ารับการอบรมเห็นว่าน่าสนใจและพอใจที่ได้เข้าร่วมกิจกรรม ส่วนในด้านชุดฝึกอบรม ผู้เข้ารับการอบรมมีความสนใจในรูปแบบ ภาพประกอบ ตัวอักษรชัดเจน เนื้อหาลำระมีการสอดแทรกคุณธรรมแนวคิดที่เป็นประโยชน์ ความสอดคล้องระหว่างเนื้อหาลำระ กิจกรรมและแบบฝึกปฏิบัติมีความเหมาะสมดี การฝึกอบรมครั้งนี้ผู้เข้ารับการอบรมเห็นว่าทำให้ตระหนักใน

หน้าที่และความรับผิดชอบเพิ่มขึ้น ได้รับความรู้ เกิดทักษะ และเกิดเจตคติที่ดีต่อการจัดการเรียน การสอนเพิ่มขึ้น และจะปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ

ในข้อที่ 10 และข้อที่ 19 ถึงข้อที่ 23 คำร้อยละของจำนวนผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่มีความพึงพอใจที่ดีต่อการฝึกอบรม อยู่ต่ำกว่าเกณฑ์การประเมิน กล่าวคือมีคำร้อยละของจำนวน ผู้เข้ารับการฝึกอบรม มีความพึงพอใจที่ดีต่อการฝึกอบรม ตั้งแต่ร้อยละ 20.93 ถึง 70.93 แสดงว่าผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีจำนวนต่ำกว่าเกณฑ์การประเมิน คือ ต่ำกว่าร้อยละ 75 ที่มีความพึงพอใจที่ดีต่อการฝึกอบรมในด้านสถานที่ฝึกอบรม เวลา สัปดาห์ใช้ ความสุขในขณะศึกษา ผู้จัดฝึกอบรมและวิธีการฝึกอบรม

ข้อ เสนอแนะเพิ่มเติมของผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่มีต่อการฝึกอบรม ได้แสดงไว้ใน ตารางที่ 10

ตารางที่ 10 ข้อ เสนอแนะเพิ่มเติมของผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่มีต่อการฝึกอบรม

ข้อ เสนอแนะ	ความถี่
ด้านสถานที่	
1. ควรมีโต๊ะสำหรับเขียนตลอดการฝึกอบรม	1
2. ควรเปลี่ยนหรือย้ายสถานที่บ้าง เพื่อเปลี่ยนบรรยากาศ	1
ด้านเวลา	
1. ควรจัดการอบรมในช่วงปิดภาคเรียน	5
2. ควรจัดการอบรมในวันราชการ เพราะวันหยุดจะได้พักผ่อน	4
3. ควรใช้เวลาในการฝึกอบรมให้มากกว่านี้	7
4. เวลาที่ใช้ในการอบรมช่วงแรกมีน้อย ควรใช้เวลา 4-5 วัน	1
5. การทดลองฝึกปฏิบัติที่โรงเรียนควรจะให้เวลา 1 เดือนเป็นอย่างน้อย	2
ด้านกิจกรรม	
1. เกมและเพลงควรให้มากกว่านี้ เพื่อจะได้นำไปสอนเด็ก	1
2. กิจกรรมบางอย่างตัดได้น่าจะตัดทำให้ยืดเยื้อเสียเวลา	1
3. ควรจะเพิ่มกิจกรรมใหม่ ๆ ให้มาก จะน่าสนใจมากกว่านี้	1
4. การนำเทปโทรทัศน์มาฉาย ควรจะนำตัวอย่างกิจกรรมการเรียนการสอน แบบต่าง ๆ มาให้ชม เช่น การโต้วาที กลุ่มสัมพันธ์ การอภิปราย ตลอดจนเทคนิคต่าง ๆ ในเทปโทรทัศน์เป็นกรรบรรยายซึ่งเนื้อหาที่มีอยู่แล้วในชุดฝึกอบรม	1

ตารางที่ 10 (ต่อ)

ข้อเสนอแนะ	ความถี่
ด้านสื่อ	
1. แผ่นใสไม่ค่อยได้ใช้เลย	1
2. เทปโทรทัศน์ไม่ชัดเจน	1
3. ระบบเสียงยังไม่สมบูรณ์ ทำให้ปวดหูและอึดอัด	1
ด้านโครงการ	
1. โครงการนี้ควรจัดต่อไป จะทำให้ครูประถมศึกษาทั่วประเทศได้ทราบเทคนิคต่าง ๆ ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ได้เปลี่ยนแปลงตัวเองมากยิ่งขึ้น	1
อื่น ๆ	
1. เหนื่อย, หลีกกิน ไม่ได้พักทั้งวันเสาร์และวันอาทิตย์	1

จากตารางที่ 10 แสดงว่าผู้เข้ารับการฝึกอบรมต้องการเปลี่ยนหรือย้ายสถานที่ในการฝึกอบรมบ้างเพื่อเปลี่ยนบรรยากาศ และต้องการโต๊ะสำหรับเขียนตลอดการฝึกอบรม ในด้านเวลา ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเสนอแนะว่า ควรจัดการอบรมในช่วงปิดภาคเรียน หรือจัดในวันราชการ เพราะวันหยุดเสาร์-อาทิตย์ จะได้พักผ่อน การฝึกอบรมควรใช้เวลาให้มากกว่านี้ โดยเฉพาะในช่วงแรกใช้เวลาหน่อย ควรจะใช้เวลา 4-5 วัน ส่วนในช่วงที่ 2 การทดลองฝึกปฏิบัติที่โรงเรียนควรจะให้เวลา 1 เดือนเป็นอย่างน้อย ในด้านกิจกรรมควรเพิ่มกิจกรรมใหม่ ๆ ให้มากขึ้น น่าสนใจมากกว่านี้ เทปและเพลงควรให้มีมากกว่านี้ เพื่อจะได้นำไปสอนเด็ก กิจกรรมบางอย่างที่ทำให้ยึดเยื้อเสียเวลาถ้าตัดได้ก็น่าจะตัดออกไป การนำเทปโทรทัศน์มาฉายนั้น ควรจะนำตัวอย่างกิจกรรมการเรียนการสอนแบบต่าง ๆ มาให้ชม เช่น การโต้วาที กลุ่มสัมพันธ์ การอภิปราย ตลอดถึงเทคนิคต่าง ๆ ในเทปโทรทัศน์เป็นการบรรยายซึ่งเนื้อหาที่มีอยู่แล้วในชุดฝึกอบรม ในด้านสื่อที่ใช้ในการฝึกอบรม แผ่นใสไม่ค่อยได้ใช้ เทปโทรทัศน์ไม่ชัดเจนและระบบเสียงก็ยังไม่สมบูรณ์ ทำให้ปวดหูและอึดอัด ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเสนอแนะว่า ควรจัดโครงการนี้ต่อไป จะทำให้ครูประถมศึกษาทั่วประเทศได้ทราบเทคนิคต่าง ๆ ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ได้เปลี่ยนแปลงตัวเองมากยิ่งขึ้น และมีผู้เข้ารับการฝึกอบรมท่านหนึ่งตอบว่าการฝึกอบรมครั้งนี้เหนื่อยเหลือเกิน ไม่ได้พักผ่อนทั้งวันเสาร์และวันอาทิตย์

ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่มีต่อการฝึกอบรม การฝึกอบรมครั้งนี้ จำนวนผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่มีความพึงพอใจที่ดีต่อการฝึกอบรมตามเกณฑ์การประเมิน ไม่ครบทุกข้อในแบบสอบถาม กล่าวคือ จำนวนผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่มีความพึงพอใจที่ดีต่อการฝึกอบรมตามเกณฑ์การประเมิน มีจำนวน 22 ข้อ คิดเป็นร้อยละ 78.57 ของจำนวนข้อความคิดเห็นในแบบสอบถาม และจำนวนผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่มีความพึงพอใจที่ดีต่อการฝึกอบรมต่ำกว่าเกณฑ์การประเมิน มีจำนวน 6 ข้อ คิดเป็นร้อยละ 21.43 ของจำนวนข้อความคิดเห็นในแบบสอบถาม

สรุปได้ว่า ในด้านความพึงพอใจของผู้เข้ารับการฝึกอบรมนักร้องในภาคเหนือที่มีต่อการฝึกอบรมนั้นไม่เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด เพราะผู้เข้ารับการฝึกอบรมจำนวนต่ำกว่า เกณฑ์ 6 ข้อใน 28 ข้อ เกี่ยวกับความพึงพอใจที่ดีในด้านการมีความสุขในขณะที่ศึกษาชุดฝึกอบรมด้วยตนเอง ด้านจำนวนและความน่าสนใจของเทปโทรทัศน์ ลัไลด์ และแผ่นใส ตลอดจนถึงในด้านเวลาและสถานที่ที่ใช้ในการฝึกอบรม

3. ผลการประเมินพฤติกรรมของผู้เข้ารับการฝึกอบรมในขณะที่ฝึกอบรมนักร้องในภาคเหนือ เมื่อวันที่ 7-9 และวันที่ 22-23 มิถุนายน 2528

ผลการประเมินพฤติกรรมของผู้เข้ารับการฝึกอบรมในขณะที่ฝึกอบรมนักร้องในภาคเหนือ ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลไว้ 5 ตารางตามจำนวนวันของการฝึกอบรม ทั้ง 5 วันดังต่อไปนี้

ตารางที่ 11 จำนวนร้อยละของผู้เข้ารับการฝึกอบรมค่าแจกตามการปฏิบัติกิจกรรมในวันแรกของการฝึกอบรมในช่วงที่ 1 (n=103)

กิจกรรม	จำนวน	ร้อยละ
1. การมาเข้ารับการฝึกอบรมทันตามกำหนดเวลา	102	99.03
2. การรับการปฐมนิเทศและฟังคำชี้แจงวิธีศึกษาชุดฝึกอบรม	102	99.03
3. การทำแบบทดสอบและแบบวัดความเชื่อก่อนฝึกอบรม	102	99.03
4. การเข้าร่วมกิจกรรมแรกพบ	103	100
5. การศึกษาชุดฝึกอบรมเล่มที่ 1 เปลวเทียนที่ดำนลม	103	100
6. การศึกษาเทปโทรทัศน์ เรื่อง ครูคือใคร	97	94.17
7. การศึกษาชุดฝึกอบรมเล่มที่ 2 เข็มทิศทางการศึกษา	103	100
8. การศึกษาลัไลด์เรื่อง เจตนารมณ์ของหลักสูตร	103	100
9. การศึกษาชุดฝึกอบรมเล่มที่ 3 แต่เรือจ้างเหริญทอง	103	100
10. การเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการ	103	100
11. การเข้าร่วมกิจกรรมประเมินผลประจำวัน	103	100

จากตารางที่ 11 แสดงให้เห็นว่าในวันแรกของการฝึกอบรมช่วงที่ 1 มีครูเข้ารับการฝึกอบรมจำนวน 103 คน คิดเป็นร้อยละ 96.26 ของจำนวนครูทั้งหมด ซึ่งมีจำนวน 106 คน กิจกรรมการฝึกอบรมที่ครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมทุกคนปฏิบัติ ได้แก่ กิจกรรมแรกพบ การศึกษา ชุดฝึกอบรมเล่มที่ 1 เพลวเขียนที่ด้านลม เล่มที่ 2 เข็มทิศทางการศึกษา เล่มที่ 3 แต่เรือจ้างเหรียญทอง การศึกษาลัทธิเรื่องเจตนารมณ์ของหลักสูตร การเข้าร่วมในกิจกรรมนันทนาการและกิจกรรมประเมินผลประจำวัน มีผู้เข้ารับการฝึกอบรมจำนวน 102 คน หรือร้อยละ 93.03 ของจำนวนผู้เข้ารับการฝึกอบรมในวันแรกนี้ที่มาเข้ารับการฝึกอบรมกันตามกำหนด รับการปฐมนิเทศ ฟังคำชี้แจง วิธีศึกษาชุดฝึกอบรม ทำแบบทดสอบและแบบวัดความเชื่อก่อนฝึกอบรม ส่วนเทพโพรทัศน์ เรื่องครูคือใคร ผู้เข้ารับการฝึกอบรมศึกษานจำนวน 97 คนหรือร้อยละ 94.17 นอกนั้นไม่ศึกษาเพราะหลับในขณะที่ให้ศึกษา ตลอดทั้งวันของการฝึกอบรม ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีการสนทนาที่แสดงความสัมพันธ์ภายในกลุ่มระดับปานกลาง การให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกันมีน้อย เพราะทุกคนต่างก็มุ่งศึกษาและทำกิจกรรม กิจกรรมดำเนินไปตามแผนและราบรื่นดีมาก ยกเว้นเทพโพรทัศน์ที่เอาเรื่อง ครูคือใครมาใช้แทนเรื่อง คุณธรรมของครู ซึ่งทางโครงการจัดทำไม่ทัน และฉายสไลด์ในหอประชุมไม่ได้ จึงต้องใช้ห้องเรียนของนักเรียนโดยแบ่งครูออกเป็นสองกลุ่มสลับกันศึกษา กิจกรรมที่ทำให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้รับความรู้และความสนุกสนาน คือ กิจกรรมแรกพบและกิจกรรมนันทนาการ จุดเด่นของการฝึกอบรม ได้แก่ ผู้เข้ารับการฝึกอบรมส่วนใหญ่ให้ความสนใจ ตั้งใจศึกษากันอย่างจริงจัง หอประชุมกว้างขวาง ทำให้สะดวกในการจัดกิจกรรม มีผู้สังเกตการณ์จำนวน 46 คน ช่วยในการดูแลครูให้คำปรึกษาและร่วมจัดกิจกรรมกับผู้ดำเนินการฝึกอบรม จุดด้อยของการฝึกอบรม ได้แก่ อากาศร้อนในช่วงกลางวัน ซึ่งพัฒมตั้งโต๊ะช่วยได้น้อยมาก กิจกรรมนันทนาการมีน้อยทำให้บรรยากาศเคร่งเครียด ครูเข้ารับการฝึกอบรมไม่ครบทุกคน และครูศึกษาชุดฝึกอบรมเล่มที่ 1, 2 และ 3 ได้ทันตามกำหนดเวลาไม่ครบทุกคน โดยเล่มที่ 1 ผู้เข้ารับการฝึกอบรมร้อยละ 53.40 ที่ศึกษาได้ทันตามกำหนดเวลา เล่มที่ 2 ผู้เข้ารับการฝึกอบรมร้อยละ 78.64 ที่ศึกษาได้ทันตามกำหนดเวลาและเล่มที่ 3 ผู้เข้ารับการฝึกอบรมร้อยละ 97.07 ที่ศึกษาได้ทันตามกำหนดเวลา

ตารางที่ 12 จำนวนร้อยละของผู้เข้ารับการฝึกอบรมจำนวนแรกตามการปฏิบัติกิจกรรมในวันที่
2 ของการฝึกอบรมในช่วงที่ 1 (n=102)

กิจกรรม	จำนวน	ร้อยละ
1. การมาเข้ารับการฝึกอบรมทันตามกำหนดเวลา	87	85.29
2. การเข้าร่วมกิจกรรมยามเช้า ทบทวนชุดฝึกอบรมเล่มที่ 4	102	100
3. การศึกษาชุดฝึกอบรมเล่มที่ 5 ล่อนอย่างไรให้ไฉฉู้	102	100
4. การศึกษาสไลด์เรื่องเตรียมความพร้อม	102	100
5. การศึกษาชุดฝึกอบรมเล่มที่ 6 ความพร้อมนั้นสำคัญไฉน	101	99.02
6. การเข้าร่วมกิจกรรมสร้างเสริมคุณธรรม	101	99.02
7. การศึกษาชุดฝึกอบรมเล่มที่ 7 สักลยุทธ์	102	100
8. การเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการ	102	100
9. การศึกษาชุดฝึกอบรมเล่มที่ 8 ดวงมณีที่ล้ำค่า	102	100
10. การศึกษาเทปโทรทัศน์เรื่องการเรียนที่ร่าเริง	96	94.11
11. การเข้าร่วมกิจกรรมประเมินผลประจำวัน	102	100

จากตารางที่ 12 แสดงให้เห็นว่า ในวันที่ 2 ของการฝึกอบรมในช่วงที่ 1 มีผู้เข้ารับการฝึกอบรมจำนวน 102 คน คิดเป็นร้อยละ 95.32 ของจำนวนครูทั้งหมด ในจำนวนนี้มีผู้มาเข้ารับการฝึกอบรมทันตามกำหนดเวลา จำนวน 87 คน หรือร้อยละ 85.29 กิจกรรมการฝึกอบรมที่ครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมทุกคนเข้าร่วมปฏิบัติ ได้แก่ การเข้าร่วมกิจกรรมยามเช้าทบทวนเล่มที่ 4 การศึกษาเล่มที่ 5 ล่อนอย่างไรให้ไฉฉู้ เล่มที่ 7 สักลยุทธ์ เล่มที่ 8 ดวงมณีที่ล้ำค่า การศึกษาสไลด์เรื่องเตรียมความพร้อม การเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการและกิจกรรมประเมินผลประจำวัน มีผู้เข้ารับการฝึกอบรมจำนวน 101 คน หรือร้อยละ 99.02 ที่ศึกษาสไลด์เรื่องเตรียมความพร้อมและเข้าร่วมกิจกรรมสร้างเสริมคุณธรรม ส่วนเทปโทรทัศน์เรื่องการเรียนที่ร่าเริงมีผู้เข้ารับการฝึกอบรมร้อยละ 94.11 ที่ศึกษา ตลอดการฝึกอบรมทั้งวัน มีการสนทนาที่แสดงความสัมพันธ์ภายในกลุ่มดี ให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกันดี กิจกรรมเป็นไปตามแผนดี และราบรื่นดีมาก ยกเว้นสไลด์และเทปโทรทัศน์ ซึ่งไม่สอดคล้องกับเนื้อหาในชุดฝึกอบรม จุดเด่นของการฝึกอบรม ได้แก่ ใช้กระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ในการศึกษาชุดฝึกอบรม มีตัวแทนออกมาสรุปสาระในชุดฝึกอบรม ทุกคนส่งชุดฝึกอบรมที่ศึกษาแล้วให้ผู้สังเกตการณ์และผู้ดำเนินการ

ฝึกอบรมตรวจ ทุกคนตั้งใจจริงในการศึกษาในภาคเช้า มีการร้องเพลง พร้อมทั้งแสดงท่าทาง ประกอบสลับการศึกษาชุดฝึกอบรมช่วยให้ผ่อนคลายความเครียด สันทัดสนาน และใช้เพลงร้อง เรียกตัวแทน เล่นอรายงานช่วยทำให้บรรยากาศการฝึกอบรมตื่นเต้นสนุกสนาน จุดด้อยของการฝึกอบรม ได้แก่ ในภาคบ่ายผู้เข้ารับการฝึกอบรมหลายคนเกิดความเมื่อยล้า จึงศึกษาอย่างเร่งรีบแล้วเดินออกจากหอประชุม อากาศร้อนทำให้หลายคนง่วงนอน การคัดเลือกประธาน เลขา และผู้เล่นอรายงานของกลุ่ม บางกลุ่มคัดเลือกโดยวิธีการที่ไม่เป็นประชาธิปไตย สม่่าอีก ภายในกลุ่มให้ความร่วมมือน้อยในการร่วมอภิปรายแสดงความคิดเห็น และบางคนศึกษาชุดฝึกอบรมไม่เป็นไปตามขั้นตอนที่เล่นอไว้ เช่น ไม่ทำแบบทดสอบและแบบฝึกปฏิบัติ ส่วนการศึกษาชุดฝึกอบรมเล่มที่ 5, 6, 7 และ 8 ยังมีผู้เข้ารับการฝึกอบรมเป็นล้นน้อยที่ศึกษาไม่ทันตามกำหนดเวลา

ตารางที่ 13 จำนวนร้อยละของผู้เข้ารับการฝึกอบรมจำแนกตามการปฏิบัติกิจกรรมในวันที่ 3 ของการฝึกอบรมในช่วงที่ 1 (n=99)

กิจกรรม	จำนวน	ร้อยละ
1. การมาเข้ารับการฝึกอบรมทันตามกำหนดเวลา	94	95
2. การเข้าร่วมกิจกรรมยามเช้า ทบทวนชุดฝึกอบรมเล่มที่ 9, 10	99	100
3. การศึกษาชุดฝึกอบรมเล่มที่ 11 ในโลกแห่งจินตนาการ	99	100
4. การศึกษาเทปโทรทัศน์เรื่องบทบาทลุ่มมูติ	99	100
5. การศึกษาชุดฝึกอบรมเล่มที่ 12 กลุ่มสัมพันธ์ กลุ่มสำคัญ	99	100
6. การศึกษาสไลด์เรื่องการล่อนข้าวและเหตุการ์ณ	99	100
7. การศึกษาชุดฝึกอบรมเล่มที่ 13 คุณครูช่วยหนูด้วย	99	100
8. การศึกษาชุดฝึกอบรมเล่มที่ 14 สอบเพื่อล่อน	99	100
9. การเข้าร่วมกิจกรรมประเมินผลประจำวัน	99	100
10. การเข้าร่วมกิจกรรมอำลา	99	100

จากตารางที่ 13 แสดงให้เห็นว่า ในวันที่ 3 ของการฝึกอบรมในช่วงที่ 1 มีครูเข้ารับการฝึกอบรมจำนวน 99 คน หรือร้อยละ 93.45 ของจำนวนครูทั้งหมด ในจำนวนนี้มีผู้มาเข้ารับการฝึกอบรมทันตามกำหนดเวลาจำนวน 94 คนหรือร้อยละ 95.00 กิจกรรมการฝึกอบรมที่ครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมทุกคนเข้าร่วมปฏิบัติ ได้แก่ กิจกรรมยามเช้า ทบทวนเล่มที่ 9, 10

ศึกษาชุดฝึกอบรมเล่มที่ 11 ในโลกแห่งจินตนาการ เล่มที่ 12 กลุ่มสัมพันธ์ กลุ่มสำคัญ เล่มที่ 13 คุณครูช่วยหนูด้วย เล่มที่ 14 สอบเพื่อสอน การศึกษาเทคโนโลยี เรื่องบทบาทสมมติ การศึกษาสไลด์ เรื่องการล่อนข้าวและเหตุการณ์ การเข้าร่วมกิจกรรมประเมินผลประจำวัน และการเข้าร่วมกิจกรรมอาลา ตลอดการฝึกอบรมทั้งวันมีการเล่นหน้าที่แสดงความสัมพันธ์ ภายในกลุ่มอยู่ในระดับปานกลาง การให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกันมีน้อยมาก กิจกรรมทุกอย่างราบรื่นดีมาก และเป็นไปตามแผนน้อย เพราะสไลด์และเทคโนโลยีไม่สอดคล้องกับชุดฝึกอบรม การศึกษาเทคโนโลยี เรื่องสอบเพื่อสอน ก็ตัดออกไปไม่มีการศึกษา จุดเด่นของการฝึกอบรม ได้แก่ มีการร้องเพลง ทบทวนเพลงที่ครูยังร้องไม่ได้ตามคำเรียกร้องของครูผู้เข้ารับการฝึกอบรม มีการแบ่งกลุ่มเพื่อศึกษาชุดฝึกอบรม 2 ครั้ง เพื่อเปลี่ยนบรรยากาศ ผู้เข้ารับการฝึกอบรมทุกคนตั้งใจและให้ความร่วมมือในการร่วมกิจกรรมเป็นอย่างดี จุดด้อยของการฝึกอบรม ได้แก่ บรรยากาศเคร่งเครียดในขณะที่ศึกษาชุดฝึกอบรม อากาศร้อนในตอนกลางวันและบ่าย ทำให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมบางคนแยกตัวเองออกจากกลุ่ม ความสัมพันธ์ระหว่างครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมกับผู้ดำเนินกิจกรรมมีน้อย และการศึกษาชุดฝึกอบรมส่วนใหญ่ไม่มีการอภิปรายสรุปภายในกลุ่ม แต่ใช้วิธีมอบหมายให้เลขานุการของกลุ่มศึกษาชุดฝึกอบรม และสรุปเอง

ตารางที่ 14 จำนวนร้อยละของผู้เข้ารับการฝึกอบรมจำแนกตามการปฏิบัติกิจกรรมในวันที่ 1 ของการฝึกอบรมในช่วงที่ 3 (n=93)

กิจกรรม	จำนวน	ร้อยละ
1. การมาเข้ารับการฝึกอบรมทันตามกำหนดเวลา	67	72.04
2. การเข้าร่วมกิจกรรมมาตามนัด	93	100
3. การรายงานชุดฝึกอบรมเล่มที่ 1, 3, 7	93	100
4. การฟังผู้ดำเนินกิจกรรมสรุปจากแผ่นใสเล่มที่ 1-5	93	100
5. การเข้าร่วมกิจกรรมสร้างเสริมคุณธรรม	93	100
6. การศึกษาเทคโนโลยี เรื่องกลยุทธ์การสอน	93	100
7. การรายงานชุดฝึกอบรมเล่มที่ 9, 10, 11	93	100
8. การฟังผู้ดำเนินกิจกรรมสรุปจากแผ่นใส เล่มที่ 6-10	93	100
9. การเข้าร่วมกิจกรรมสร้างเสริมคุณธรรม	93	100
10. การเข้าร่วมกิจกรรมประเมินผล	93	100

จากตารางที่ 14 แสดงให้เห็นว่า ในวาระแรกของการฝึกอบรมในช่วงที่ 3 มีครู
เข้ารับการฝึกอบรมจำนวน 93 คน คิดเป็นร้อยละ 86.91 ของจำนวนครูทั้งหมด ในจำนวนนี้
มีผู้มาเข้ารับการฝึกอบรมทันตามกำหนดเวลา จำนวน 67 คน หรือร้อยละ 72.04 จากการ
สังเกตพบว่าผู้เข้ารับการฝึกอบรมทุกคนมีท่าทางเหน็ดเหนื่อย อิดโรย ไม่กระฉับกระเฉง และ
จากการสอบถามศึกษาในเทศกัอำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา และผู้เข้ารับการฝึกอบรมบางคน
พบว่า ที่พักอาศัยของผู้เข้ารับการฝึกอบรมทุกคนอยู่ไม่ไกลจากสถานที่ฝึกอบรม ทุกคนสามารถ
มาเข้ารับการฝึกอบรมทันกำหนดเวลาได้ แต่ที่เป็นเช่นนี้ก็เพราะว่าผู้เข้ารับการฝึกอบรมคง
ต้องการพักผ่อนเนื่องจากเหน็ดเหนื่อยมาจากการทำงานและการฝึกปฏิบัติกิจกรรมตลอดทั้ง 5 วัน
พอถึงวันเสาร์แทนที่จะได้พักผ่อน ต้องมาเข้ารับการฝึกอบรมอีก อย่างไรก็ตามกิจกรรมของการ
ฝึกอบรมในวันนี้ที่ผู้เข้ารับการฝึกอบรมทุกคนปฏิบัติ ได้แก่ กิจกรรมมาตามนัด การรายงานผลการ
ปฏิบัติจากชุดฝึกอบรมเล่มที่ 1, 3, 7, 9, 10 และ 11 การฟังผู้ดำเนินการฝึกอบรมสรุป
จากแผ่นใสเล่มที่ 1-5 และเล่มที่ 6-10 การศึกษาเทปโทรทัศน์เรื่องกลยุทธ์การสอน การ
เข้าร่วมกิจกรรมสร้างเสริมคุณธรรมและกิจกรรมประเมินผล

จากการสังเกตพบว่า ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีการสนทนาที่แสดงความสัมพันธ์ภายใน
กลุ่มดีมาก ให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกันดี ดำเนินการฝึกอบรมได้อย่างราบรื่น แต่กิจกรรม
บางอย่างไม่ได้เป็นไปตามแผน จุดเด่นของการฝึกอบรมได้แก่ ผู้ดำเนินการฝึกอบรมมีการปรับ
แผนโดยตัดรายการศึกษาลัไลต์ เรื่องกิจกรรมสนับสนุนการเรียนการสอนออกไป แต่เพิ่มกิจกรรม
สร้างเสริมคุณธรรม (เรื่องเหรียญรดก) และเพิ่มการรายงานการฝึกปฏิบัติตามชุดฝึกอบรม
เล่มที่ 9, 10, 11 ซึ่งนับว่าเป็นการปรับแผนที่เกิดผลดีมีประโยชน์ต่อผู้เข้ารับการฝึกอบรม
ในการเล่นรายงานการฝึกปฏิบัตินั้น ผู้รายงานเตรียมตัวดีมาก ผู้ฟังก็ตั้งใจฟังดี เนื้อหาที่
เล่นรายงานตรงประเด็นที่ต้องการให้ฝึกปฏิบัติดีมาก โดยเฉพาะผลงานเพลงและนิทานแต่ง
ได้ดีมาก กิจกรรมแบ่งกลุ่มก็แปลกใหม่ช่วยให้นักเรียน ผู้เล่นรายงานไม่เข้ากับคนเดิม จุดด้อย
ของการฝึกอบรม ได้แก่ บรรยากาศดีเสียงไม่กระฉับกระเฉง ทั้งผู้เข้ารับการฝึกอบรมและผู้
ดำเนินการฝึกอบรมมีท่าทางเหน็ดเหนื่อย อิดโรย อากาศร้อนเกือบตลอดทั้งวัน พัดลมก็ไม่ค่อยใช้
ระบบเสียงบางช่วงดังไม่ชัด และแผ่นใสอ่านไม่ออกเนื่องจากหอประชุมปรับแสงไม่ได้ ซึ่ง
ผู้ดำเนินการฝึกอบรมแก้ปัญหาโดยแจกเอกสารสรุปชุดฝึกอบรมให้แก่ผู้เข้ารับการฝึกอบรมทุกคน

ตารางที่ 15 จำนวนร้อยละของผู้เข้ารับการฝึกอบรมจำแนกตามการปฏิบัติกิจกรรมในวันที่ 2
ของการฝึกอบรมในช่วงที่ 3

กิจกรรม	จำนวน	ร้อยละ
1. การมาเข้ารับการฝึกอบรมตรงตามกำหนดเวลา	82	86.31
2. การเข้าร่วมกิจกรรมยามเช้า	95	100
3. การรายงานชุดฝึกอบรมเล่มที่ 12, 13, 15	95	100
4. การเข้าร่วมกิจกรรมสร้างเสริมคุณธรรม	95	100
5. การศึกษาสไลด์เรื่องการสร้างบรรยากาศ	95	100
6. การรายงานชุดฝึกอบรมเล่มที่ 17, 18, 20	95	100
7. การฟังผู้ดำเนินการฝึกอบรมสรุปจากแผ่นใสเล่มที่ 11-15	95	100
8. การฟังผู้ดำเนินการฝึกอบรมสรุปจากแผ่นใสเล่มที่ 16-20	80	84.21
9. การทำแบบทดสอบหลังการฝึกอบรม	86	90.53
10. การเข้าร่วมกิจกรรมประเมินผล	86	90.53
11. การเข้าร่วมกิจกรรมอำลา	86	90.53

จากตารางที่ 15 แสดงให้เห็นว่าในวันที่ 2 ของการฝึกอบรมในช่วงที่ 3 ซึ่งเป็นวันสุดท้ายของการฝึกอบรม มีครูเข้ารับการฝึกอบรมจำนวน 95 คน คิดเป็นร้อยละ 88.78 ของจำนวนครูทั้งหมด ในจำนวนนี้มีผู้มาเข้ารับการฝึกอบรมทั้งตามกำหนดเวลา จำนวน 82 คน หรือร้อยละ 86.31 กิจกรรมการฝึกอบรมที่ครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมทุกคนเข้าร่วมปฏิบัติ ได้แก่ กิจกรรมยามเช้า การรายงานการฝึกปฏิบัติตามชุดฝึกอบรมเล่มที่ 12, 13, 15, 17, 18 และ 20 กิจกรรมสร้างเสริมคุณธรรม การศึกษาสไลด์เรื่องการสร้างบรรยากาศและการฟังผู้ดำเนินการฝึกอบรมสรุปจากแผ่นใสเล่มที่ 11-15 ส่วนการสรุปแผ่นใสเล่มที่ 16-20 มีผู้เข้ารับการฝึกอบรมร้อยละ 84.21 ที่ตั้งใจฟังการสรุป นอกนั้นพูดคุยกันบ้าง หลับบ้าง และผู้เข้ารับการฝึกอบรมจำนวน 86 คน หรือร้อยละ 90.53 ที่ทำแบบทดสอบหลังการฝึกอบรม เข้าร่วมกิจกรรมประเมินผลและกิจกรรมอำลา นอกนั้นก็กลับบ้านก่อนการปฏิบัติกิจกรรมทั้งสาม

จากการสังเกตพบว่า ในขณะที่ฝึกอบรมผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีการสนทนาที่แสดงความสัมพันธ์ภายในกลุ่มปานกลาง มีการให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกันปานกลาง กิจกรรมดำเนินไปอย่างราบรื่นดีมาก และเป็นไปตามแผนปานกลาง ส่วนการรายงานผลการฝึกปฏิบัติตามชุดฝึกอบรม

ผู้รายงานเตรียมตัวดีมาก ผู้ฟังมีความตั้งใจดี ยกเว้นการรายงานชุดฝึกอบรมเล่มที่ 18 และ 20 ที่ครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมไม่ตั้งใจฟัง สำหรับเนื้อหาที่เล่นรายงานตรงประเด็นที่ต้องการให้ฝึกปฏิบัติ จุดเด่นของการฝึกอบรม ได้แก่ มีการปรับแผนเพื่อความเหมาะสมและเกิดประโยชน์แก่ผู้เข้ารับการฝึกอบรมโดยลบล้างกิจกรรมภาคเข้ากับภาคบ่าย เปลี่ยนจากการใช้สื่อเป็นเทป โทรทัศน์แทนในเรื่องการสร้างบรรยากาศเพื่อประหยัดเวลาในการศึกษา มีการร้องเพลงลบล้างกิจกรรม ทำให้ผู้เข้ารับการอบรมสนุกสนาน ไม่เบื่อ ได้รับความสนใจดี ขณะแบ่งกลุ่มอภิปราย ผู้เข้ารับการฝึกอบรมทุกคนร่วมอภิปรายแสดงความคิดเห็นกันดี จุดด้อยของการฝึกอบรมได้แก่ ครูเข้ารับการฝึกอบรมไม่ครบทุกคน บางคนเข้าอบรมในภาคเช้าและไม่เข้าฝึกอบรมในภาคบ่าย อากาศร้อนเกือบทั้งวันไม่มีพัดลมใช้ ผู้เข้ารับการฝึกอบรมต้องไปกระดาดพัดเพื่อให้คลายร้อน

ผลการประเมินพฤติกรรมของผู้เข้ารับการฝึกอบรมในขณะฝึกอบรมนักร้องในภาคเหนือ ตลอดการฝึกอบรมทั้ง 5 วัน จากตารางที่ 11 - ตารางที่ 15 สรุปได้ว่า ในด้านพฤติกรรมของผู้เข้ารับการฝึกอบรมในการฝึกอบรมนักร้องในภาคเหนือนี้ยังไม่บรรลุผลตามเกณฑ์การประเมิน เพราะผู้เข้ารับการฝึกอบรมเข้าร่วมกิจกรรมการฝึกอบรมไม่ครบทุกคน โดยผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีส่วนร่วมในกิจกรรมการฝึกอบรมทุกกิจกรรมโดยเฉลี่ยร้อยละ 97.70 ซึ่งยังไม่เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด

4. ผลการประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เข้ารับการฝึกอบรม

จากการวิเคราะห์คะแนนของผลการทดสอบก่อนและหลังการฝึกอบรมของผู้เข้ารับการฝึกอบรมจำนวน 86 คน ผลการวิเคราะห์ดังแสดงไว้ในตารางที่ 16 ดังนี้

ตารางที่ 16 เปรียบเทียบผลการทดสอบก่อนและหลังการฝึกอบรม

ประเภทของการสอบ	\bar{X}	S.D.	t
ก่อนการฝึกอบรม	33.12	4.66	12.83**
หลังการฝึกอบรม	39.31	5.24	

$$** P < .01 \left[.01 t_{85} = 2.358 \right]$$

จากตารางที่ 16 แสดงให้เห็นว่า ก่อนและหลังการฝึกอบรม ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความรู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยพบว่า หลังการฝึกอบรมผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้คะแนนเฉลี่ยสูงกว่าก่อนการฝึกอบรม ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์การ

ประเพณีที่กำหนดไว้ว่า คะแนนเฉลี่ยหลังการฝึกอบรมมากกว่าคะแนนเฉลี่ยก่อนการฝึกอบรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนผลต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยก่อนและหลังการฝึกอบรม มีค่าเท่ากับ 6.19 คิดเป็น 10.31% ของคะแนนเต็ม ซึ่งต่ำกว่าเกณฑ์การประเพณีที่กำหนดไว้ว่า ผลต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยก่อนและหลังการฝึกอบรมจะต้องมีค่าไม่ต่ำกว่า 15% ของคะแนนเต็ม และจากการวิเคราะห์เปรียบเทียบคะแนนของการทดสอบก่อนและหลังการฝึกอบรมของผู้เข้ารับการฝึกอบรม พบว่าผู้เข้ารับการฝึกอบรมร้อยละ 5.81 คะแนนลดลง ผู้เข้ารับการฝึกอบรม ร้อยละ 4.65 ได้คะแนนเท่าเดิม และผู้เข้ารับการฝึกอบรมร้อยละ 89.53 ได้คะแนนเพิ่มขึ้น

สรุปได้ว่า ในด้านการเรียนรู้ของผู้เข้ารับการฝึกอบรม การฝึกอบรมนักร้องในภาคเหนือสอดคล้องได้ตามเกณฑ์ที่กำหนดในแง่ของคะแนนเฉลี่ยก่อนและหลังการฝึกอบรมที่เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แต่การเรียนรู้ก็ยังไม่ถึง เกณฑ์ที่กำหนดในแง่ของคะแนนเฉลี่ยก่อนและหลังการฝึกอบรมที่เพิ่มขึ้นไม่ถึง 15% ของคะแนนเต็ม

5. ผลการประเมินความเชื่อ เกี่ยวกับแนวพัฒนาการเรียนการสอนของผู้เข้ารับการฝึกอบรมนักร้องในภาคเหนือ

จากการวิเคราะห์คะแนนของผลการวัดความเชื่อ เกี่ยวกับแนวพัฒนาการเรียนการสอนของผู้เข้ารับการฝึกอบรมนักร้องในภาคเหนือจำนวน 84 คน โดยวัดก่อนและหลังการฝึกอบรม ผลการวิเคราะห์ดังแสดงไว้ในตารางที่ 17 ดังนี้

ตารางที่ 17 เปรียบเทียบผลของการวัดความเชื่อเกี่ยวกับแนวพัฒนาการเรียนการสอนก่อนและหลังการฝึกอบรม

ประเภทของการวัด	\bar{X}	S.D.	t
ก่อนการฝึกอบรม	86.99	6.32	4.18**
หลังการฝึกอบรม	90.54	6.78	

$$** P < .01 \left[.01 t_{83} = 2.358 \right]$$

จากตารางที่ 17 แสดงให้เห็นว่า ก่อนและหลังการฝึกอบรม ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความเชื่อเกี่ยวกับแนวพัฒนาการเรียนการสอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยพบว่า ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีคะแนนเฉลี่ยสูงทั้งก่อนและหลังการฝึกอบรม

และหลังการฝึกอบรมผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้คะแนนเฉลี่ยสูงกว่าก่อนการฝึกอบรม ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์การประเมินที่กำหนดไว้ว่า คะแนนเฉลี่ยของการวัดความเชื่อหลังการฝึกอบรมมากกว่าคะแนนเฉลี่ยของการวัดความเชื่อก่อนการฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และจากการวิเคราะห์เปรียบเทียบคะแนนของการวัดความเชื่อก่อนและหลังการฝึกอบรมของผู้เข้ารับการฝึกอบรม พบว่าผู้เข้ารับการฝึกอบรมร้อยละ 25 คะแนนลดลง ผู้เข้ารับการฝึกอบรมร้อยละ 3.57 ได้คะแนนเท่าเดิม และผู้เข้ารับการฝึกอบรมร้อยละ 71.42 ได้คะแนนเพิ่มขึ้น

สรุปได้ว่า ในด้านความเชื่อเกี่ยวกับแนวทางการเรียนการสอนของผู้เข้ารับการฝึกอบรมนั้น การฝึกอบรมมีาร่องในภาคเหนือจัดได้ตามเกณฑ์การประเมิน เพราะผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้คะแนนเฉลี่ยของการวัดความเชื่อหลังการฝึกอบรมมากกว่าคะแนนเฉลี่ยของการวัดความเชื่อก่อนการฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

6. ผลการติดตามประเมินผลผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีาร่องในภาคเหนือ ในด้านการนำความรู้ไปใช้ในการปฏิบัติงาน ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลไว้ 4 ตารางคือ ตารางที่ 18 เป็นการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนของครูจำนวน 78 คน

ตารางที่ 19 เป็นการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากผลการสังเกตการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูจำนวน 12 คน

ตารางที่ 20 เป็นการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์นักเรียนจำนวน 60 คน ซึ่งสัมภาษณ์เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูจำนวน 12 คน ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการสังเกตการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

ตารางที่ 21 เป็นการสรุปผลในด้านการนำความรู้ไปใช้ในการปฏิบัติงานของครูจำนวน 12 คน ซึ่งข้อมูลนี้สรุปจากการตอบแบบสอบถาม จากผลการสังเกตการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และจากผลการสัมภาษณ์นักเรียนเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูจำนวน 12 คน

รายละเอียดของผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังแสดงไว้ในตารางที่ 4 ตารางข้างต่อไป
 ตารางที่ 18 จำนวน ร้อยละ ของครูจำนวนความถี่ของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน

กิจกรรม	ความถี่ของการจัดกิจกรรม											
	น้อย ๆ		ปาน ๆ ทีเดียว		น้อยที่สุดหรือ ไม่เลย		ไม่มีความรู้ ในเรื่องนี้		ไม่ระบุ		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. สนทนาถาม-เข้าเรื่องกิจกรรมเตรียมนักเรียนก่อนเข้าเรียน	64	82.05	13	16.66	0	0	0	0	1	1.28	78	100
2. เตรียมความพร้อมของนักเรียน	63	80.77	14	17.95	0	0	0	0	1	1.28	78	100
3. จัดกิจกรรมนำเข้าสู่บทเรียน	62	79.49	16	20.51	0	0	0	0	0	0	78	100
4. เล่นเรื่อง เล่นเหตุการณ์ เล่นบท	49	62.82	27	34.62	2	2.56	0	0	0	0	78	100
5. อ่านข่าวและเหตุการณ์	52	66.67	20	25.64	6	7.69	0	0	0	0	78	100
6. ใช้สื่อประกอบการสอน	54	69.23	23	29.49	1	1.28	0	0	0	0	78	100
7. ใช้เพลงประกอบการสอน	43	55.13	29	37.18	4	5.13	0	0	0	0	78	100
8. เกม	34	43.59	37	47.44	6	7.69	1	1.28	0	0	78	100
9. สำนึก	38	48.72	40	51.28	0	0	0	0	0	0	78	100
10. ทดลอง	21	26.92	45	57.69	11	14.10	0	0	1	1.28	78	100
11. แสดงบทบาทสมมติ	22	28.21	43	55.13	12	15.38	0	0	1	1.28	78	100
12. สถานการณ์จำลอง	15	19.23	43	55.13	15	19.23	0	0	5	6.41	78	100
13. แสดงละคร	12	15.38	44	56.41	19	24.36	0	0	3	3.85	78	100
14. กรณีตัวอย่าง	43	55.13	26	33.33	7	8.97	0	0	2	2.56	78	100
15. บรรยาย อธิบาย	59	75.64	14	17.99	3	3.85	0	0	2	2.56	78	100
16. อภิปราย	32	41.03	34	42.59	6	7.69	0	0	6	7.69	78	100
17. ใ้ดูวีดี	3	3.85	42	53.85	27	34.62	1	1.28	6	7.69	78	100
18. ใช้กลุ่มสัมพันธ์ในการเรียนการสอน	55	70.51	14	17.95	8	10.26	0	0	1	1.28	78	100
19. เชิญวิทยากรบรรยาย-สาธิต	6	7.69	29	37.18	35	44.87	2	2.56	6	7.69	78	100
20. ค้นคว้าหาความรู้จากห้องสมุด	34	43.59	31	39.74	9	11.54	0	0	4	5.13	78	100
21. ใช้วิธีการแบ่งกลุ่มหลาย ๆ แบบ	52	66.67	19	24.36	5	6.41	0	0	2	2.56	78	100
22. ให้การเสริมแรงนักเรียน	65	83.33	10	12.82	3	3.85	0	0	0	0	78	100
23. สรุปบทเรียน	65	83.33	12	15.38	1	1.28	0	0	0	0	78	100
24. สอนซ่อมเสริม	51	65.38	20	25.64	5	6.41	0	0	2	2.56	78	100
25. ทบทวนบทเรียนก่อนเรียน	64	82.05	12	15.38	1	1.28	0	0	1	1.28	78	100
26. ทดสอบก่อนเรียน	30	38.46	38	48.72	8	10.26	0	0	2	2.56	78	100
27. ทดสอบหลังเรียน	55	70.51	20	25.64	1	1.28	0	0	2	2.56	78	100
28. ศึกษาหลักการและแนวการสอน	66	84.26	10	12.82	2	2.56	0	0	0	0	78	100
29. จัดปฐมนิเทศความจำเป็นเนื้อหาที่สอน	26	33.33	40	51.28	3	3.85	0	0	9	11.54	78	100
30. ให้คำปรึกษาแก่นักเรียนทั้งเรื่องการเรียนและเรื่องส่วนตัว	55	70.51	22	28.21	1	1.28	0	0	0	0	78	100
31. แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อนครูเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน	58	74.36	20	25.64	0	0	0	0	0	0	78	100
32. สร้างและใช้เครื่องมือวัดผลประเมินผลด้วยตนเอง	34	43.59	36	46.15	8	10.26	0	0	0	0	78	100

จากตารางที่ 18 แสดงให้เห็นว่า กิจกรรมการเรียนการสอนและกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนที่ครูส่วนใหญ่ตั้งแต่ร้อยละ 55.13 ถึงร้อยละ 84.62 ปฏิบัติในระดับบ่อยครั้ง เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ศึกษาหลักสูตรและแผนการสอน ให้การเสริมแรงนักเรียน สรุบทเรียน สันทนาการเข้าหรือกิจกรรมเตรียมนักเรียนก่อนเข้าเรียน ทบทวนบทเรียนก่อนเรียน เตรียมความพร้อมของนักเรียน จัดกิจกรรม นำเข้าสู่บทเรียน บรรยาย-อธิบาย แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อนครูเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน กลุ่มสัมพันธ์ ทดสอบหลังเรียน ให้คำปรึกษาแก่นักเรียนทั้ง เรื่องการเรียนและเรื่องส่วนตัว ใช้สื่อประกอบการสอนอ่านข่าวและเหตุการณ์ ใช้วิธีการแบ่งกลุ่มหลาย ๆ แบบ สอนซ่อมเสริม เล่าเรื่อง เล่าเหตุการณ์ เล่านิทาน ใช้เพลง ประกอบการสอน กรณีตัวอย่าง และการค้นคว้าหาความรู้จากห้องสมุด กิจกรรมการเรียนการสอนและกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนที่ครูส่วนใหญ่ตั้งแต่ร้อยละ 43.59 ปฏิบัติในระดับนาน ๆ ครั้ง เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การทดลอง แสดงละคร แสดงบทบาทสมมติ สถานการณ์จำลอง โต้วาที การสาธิต จัดป้ายนิเทศตรงตามเนื้อหาที่สอน ทดสอบก่อนเรียน เกม สร้างและใช้ เครื่องมือวัดและประเมินผลด้วยตนเอง และการอภิปราย ส่วนกิจกรรมการเรียนการสอนที่ครูส่วนใหญ่ร้อยละ 44.87 ปฏิบัติในระดับน้อยที่สุดหรือไม่เคยเลย คือ การเชิญวิทยากรมาบรรยาย-สาธิต

สรุปได้ว่ากิจกรรมการเรียนการสอนและกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนที่ครูร้อยละ 80 ขึ้นไปปฏิบัติ ได้แก่ กิจกรรมยามเข้าหรือเตรียมนักเรียนก่อนเข้าเรียน เตรียมความพร้อมของนักเรียน กิจกรรมนำเข้าสู่บทเรียน เล่าเรื่องเล่าเหตุการณ์เล่านิทาน อ่านข่าวและเหตุการณ์ ใช้สื่อ เพลง เกม สาธิต ทดลอง กรณีตัวอย่าง บรรยาย อธิบาย อภิปราย กลุ่มสัมพันธ์ ค้นคว้าหาความรู้จากห้องสมุด ใช้วิธีการแบ่งกลุ่มหลาย ๆ แบบ ให้การเสริมแรงนักเรียน สรุบทเรียน สอนซ่อมเสริม ทบทวนบทเรียนก่อนเรียน ทดสอบก่อนและหลังเรียน ศึกษาหลักสูตรและแผนการสอน จัดป้ายนิเทศตรงตามเนื้อหาที่สอน ให้คำปรึกษาแก่นักเรียนทั้ง เรื่องเรียนและเรื่องส่วนตัว แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อนครูเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน สร้างและใช้ เครื่องมือวัดและประเมินผลด้วยตนเอง ส่วนกิจกรรมที่ครูต่ำกว่าร้อยละ 80 ปฏิบัติ ได้แก่ กิจกรรมการแสดงผลบทบาทสมมติ สถานการณ์จำลอง แสดงละคร โต้วาที และเชิญวิทยากรมาบรรยาย-สาธิต

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสังเกตการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครู คังปรากฏ
ในตารางที่ 19

ตารางที่ 19 ร้อยละของจำนวนครูที่ปฏิบัติกิจกรรมการเรียนการสอนตามกำหนด

กิจกรรม	จำนวน	ร้อยละ
1. สนทนายามเข้าหรือกิจกรรมเตรียมนักเรียนก่อนเข้าเรียน	6	50.00
2. เตรียมความพร้อมของนักเรียน	12	100
3. จัดกิจกรรมนำเข้าสู่บทเรียน	11	91.67
4. เล่าเรื่อง เล่าเหตุการณ์ เล่านิทาน	7	58.33
5. อ่านข่าวและเหตุการณ์	6	50.00
6. ใช้สื่อประกอบการสอน	12	100
7. ใช้เพลงประกอบการสอน	7	58.33
8. เกม	6	50.00
9. สาธิต	3	25.00
10. ทดลอง	3	25.00
11. แสดงบทบาทสมมติ	2	16.67
12. สถานการณ์จำลอง	3	25.00
13. แสดงละคร	2	16.67
14. กรณีตัวอย่าง	2	16.67
15. บรรยาย อธิบาย	12	100
16. อภิปราย	12	100
17. ใ้เวที	0	0
18. ใช้กลุ่มสัมพันธ์ในการเรียนการสอน	11	91.67
19. เชิญวิทยากรมาบรรยาย-สาธิต	0	0
20. ค้นคว้าหาความรู้จากห้องสมุด	1	8.33
21. ใช้วิธีการแบ่งกลุ่มหลาย ๆ แบบ	2	16.67
22. ให้การเสริมแรงนักเรียน	12	100
23. สรุปบทเรียน	12	100
24. สอนซ่อมเสริม	5	41.67
25. ทบทวนบทเรียนก่อนเรียน	9	75.00
26. ทดสอบก่อนเรียน	3	25.00
27. ทดสอบหลังเรียน	12	100

จากตารางที่ 19 แสดงให้เห็นว่ากิจกรรมการเรียนการสอนที่ครูทุกคนปฏิบัติได้แก่ การเตรียมความพร้อมของนักเรียน การใช้สื่อประกอบการสอน การบรรยาย-อธิบาย การอภิปราย การให้การเสริมแรงนักเรียน ส่งบทเรียน และการทดสอบหลังเรียน กิจกรรมการเรียนการสอนที่ครูส่วนใหญ่ตั้งแต้อ้อยละ 58.33 ถึงร้อยละ 91.67 ปฏิบัติเรียงลำดับจากจำนวนมากไปหาจำนวนน้อย ได้แก่ การจัดกิจกรรมนำเข้าสู่บทเรียน ใช้กลุ่มสัมพันธ์ในการเรียนการสอน ทบทวนบทเรียนก่อนเรียน เล่าเรื่อง เล่าเหตุการณ์ เล่านิทาน และการใช้เพลงประกอบการสอน กิจกรรมการเรียนการสอนที่ครูจำนวนร้อยละ 50.00 ปฏิบัติ ได้แก่ การสนทนายามเช้าหรือกิจกรรมเตรียมนักเรียนก่อนเข้าเรียน อ่านข่าวและเหตุการณ์ และเกม กิจกรรมการเรียนการสอนที่ครูทุกคนไม่ปฏิบัติ ได้แก่ การโต้วาทีและการเชิญวิทยากรมาบรรยาย-สาธิต ส่วนกิจกรรมการเรียนการสอนที่ครูส่วนใหญ่ตั้งแต้อ้อยละ 58.33 ถึงร้อยละ 91.67 ไม่ปฏิบัติเรียงลำดับจากจำนวนมากไปหาจำนวนน้อย ได้แก่ การค้นคว้าหาความรู้จากห้องสมุด การแสดงบทบาทสมมติ การแสดงละคร กรณีตัวอย่าง ใช้วิธีการแบ่งกลุ่มหลาย ๆ แบบ สถานการณ์จำลอง การสาธิต การทดลอง การทดสอบก่อนเรียน และการสอนซ่อมเสริม

สรุปได้ว่า กิจกรรมการเรียนการสอนที่ครูร้อยละ 80 ขึ้นไปปฏิบัติ ได้แก่ กิจกรรมเตรียมความพร้อมของนักเรียน กิจกรรมนำเข้าสู่บทเรียน ใช้สื่อ บรรยาย-อธิบาย อภิปราย กลุ่มสัมพันธ์ให้การเสริมแรงนักเรียน ส่งบทเรียน และทดสอบหลังเรียน ส่วนกิจกรรมที่เหลือครูปฏิบัติต่ำกว่าร้อยละ 80

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์นักเรียนเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
ของครูจำนวน 12 คน ผลการวิเคราะห์ปรากฏในตารางที่ 20

ตารางที่ 20 ร้อยละของจำนวนครูที่ปฏิบัติกิจกรรมการเรียนการสอนตามกำหนด

กิจกรรม	จำนวน	ร้อยละ
1. สนทนายามเช้าหรือกิจกรรมเตรียมนักเรียนก่อนเข้าเรียน	11	91.67
2. เตรียมความพร้อมของนักเรียน	12	100
3. จัดกิจกรรมนำเข้าสู่บทเรียน	12	100
4. เล่าเรื่อง เล่าเหตุการณ์ เล่านิทาน	10	83.33
5. อ่านข่าวและเหตุการณ์	9	75.00
6. ใช้สื่อประกอบการสอน	12	100
7. ใช้เพลงประกอบการสอน	12	100
8. เกม	11	91.67
9. สาธิต	12	100
10. ทดลอง	8	66.67
11. แสดงบทบาทสมมติ	8	66.67
12. สถานการณ์จำลอง	5	41.67
13. แสดงละคร	5	41.67
14. กรณีตัวอย่าง	7	58.33
15. บรรยาย อธิบาย	12	100
16. อภิปราย	12	100
17. โต้เวที	1	8.33
18. ใช้กลุ่มสัมพันธ์ในการเรียนการสอน	11	91.67
19. เชิญวิทยากรมาบรรยาย-สาธิต	0	0
20. ค้นคว้าหาความรู้จากห้องสมุด	11	91.67
21. ใช้วิธีการแบ่งกลุ่มหลาย ๆ แบบ	4	33.33
22. ให้การเสริมแรงนักเรียน	11	91.67
23. สรุปบทเรียน	11	91.67
24. สอนซ่อมเสริม	11	91.67
25. ทบทวนบทเรียนก่อนเรียน	8	66.67
26. ทดสอบก่อนเรียน	8	66.67
27. ทดสอบหลังเรียน	12	100

จากตารางที่ 20 แสดงให้เห็นว่า จากการสัมภาษณ์นักเรียนเกี่ยวกับการจัดกิจกรรม การเรียนการสอนของครู พบว่า กิจกรรมการเรียนการสอนที่ครูทุกคนปฏิบัติ ได้แก่ การเตรียม ความพร้อมของนักเรียน การจัดกิจกรรมนำเข้าสู่บทเรียน ใ้สื่อประกอบการสอน ใ้เพลง ประกอบการสอน สำริต บรรยาย-อธิบาย อภิปราย และทดสอบหลังเรียน กิจกรรมการเรียน การสอนที่ครูส่วนใหญ่ตั้งแต่ร้อยละ 58.33 ถึงร้อยละ 91.67 ปฏิบัติเรียงตามลำดับจากจำนวน มากไปหาจำนวนน้อย ได้แก่ สันทนาการเข้าหรือกิจกรรมเตรียมนักเรียนก่อนเข้าเรียน เกม กลุ่มสัมพันธ์ ค้นคว้าหาความรู้จากห้องสมุด ใ้การเสริมแรงนักเรียน สรุบบทเรียน สอนซ่อมเสริม เล่าเรื่อง เล่าเหตุการณ์ เล่านิทาน อ่านข่าวและเหตุการณ์ ทดลอง แสดงบทบาทสมมุติ ทบทวน บทเรียนก่อนเรียน ทดสอบก่อนเรียน และกรณีตัวอย่าง สำหรับกิจกรรมการเรียนการสอนที่ครู ทุกคนไม่ปฏิบัติเลย ได้แก่ เขียววิทยากรมาบรรยาย-สำริต และกิจกรรมการเรียนการสอนที่ครู ส่วนใหญ่ตั้งแต่ร้อยละ 58.33 ถึงร้อยละ 91.67 ไม่ปฏิบัติเรียงตามลำดับจากจำนวนมากไป หาจำนวนน้อยได้แก่ การโต้วาที การใช้วิธีการแบ่งกลุ่มหลาย ๆ แบบ สถานการณ์จำลอง และการแสดงละคร

สรุปได้ว่า กิจกรรมการเรียนการสอนที่ครูร้อยละ 80 ขึ้นไปปฏิบัติ ได้แก่ กิจกรรม สันทนาการเข้าและเตรียมนักเรียนก่อนเข้าเรียน เตรียมความพร้อมของนักเรียน กิจกรรมนำ เข้าสู่บทเรียน เล่าเรื่อง เล่าเหตุการณ์ เล่านิทาน ใ้สื่อและเพลงประกอบการสอน เกม สำริต บรรยาย-อธิบาย อภิปราย กลุ่มสัมพันธ์ ค้นคว้าหาความรู้จากห้องสมุด ใ้การเสริม แรงนักเรียน สรุบบทเรียน สอนซ่อมเสริม และการทดสอบหลังเรียน ส่วนกิจกรรมที่เหลือ ครูปฏิบัติต่ำกว่าร้อยละ 80

จากการวิเคราะห์ค่าตอบจากแบบสอบถาม จากผลการสังเกตการจัดกิจกรรมการ
เรียนการสอนของครูจำนวน 12 คน และจากการสัมภาษณ์นักเรียนจำนวน 60 คน ปรากฏผล
ในด้านการนำความรู้ไปใช้ในการปฏิบัติงานของครูจำนวน 12 คน ดังแสดงไว้ในตารางที่ 21

ตารางที่ 21 ร้อยละของกิจกรรมการเรียนการสอนที่ครูนำไปใช้ในการปฏิบัติงาน

คนที่	จำนวนกิจกรรมจาก 32 กิจกรรม	ร้อยละ
1	26	81.25
2	28	87.50
3	19	59.37
4	28	87.50
5	22	68.75
6	24	75.00
7	27	84.37
8	27	84.37
9	21	65.62
10	24	75.00
11	27	84.37
12	22	68.75

จากตารางนี้แสดงให้เห็นว่า กิจกรรมการเรียนการสอนจำนวน 32 กิจกรรมในแบบ
สอบถาม แบบสังเกต และแบบสัมภาษณ์ ซึ่งกิจกรรมเหล่านี้ครูได้รับการฝึกอบรม มีครูผู้เข้า
รับการฝึกอบรมจำนวน 6 คน ได้แก่ คนที่ 1,2,4,7, 8 และ 11 ที่นำความรู้ไปใช้ในการจัด
กิจกรรมการเรียนการสอนจำนวน 26 ถึง 28 กิจกรรม คิดเป็นร้อยละ 81.25 ถึง 87.50
ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์การประเมินที่กำหนดไว้ว่า ครูจะต้องจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามวัตถุประสงค์
ประสงค์ของการฝึกอบรมที่ตั้งไว้อย่างน้อยร้อยละ 80 ของจำนวนกิจกรรมในแบบสอบถาม
แบบสังเกตและแบบสัมภาษณ์รวมกัน และมีครูอีกจำนวน 6 คน ได้แก่ คนที่ 3,5,6,9,10 และ
12 ที่นำความรู้ไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้ต่ำกว่าเกณฑ์การประเมิน กล่าวคือ
ได้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนจำนวน 19 ถึง 24 กิจกรรม คิดเป็นร้อยละ 59.37 ถึง 75.00

สรุปได้ว่า ในด้านการนำความรู้ไปใช้ในการปฏิบัติงานของครูที่ผ่านการฝึกอบรมนาร่องในภาคเหนือไม่เป็นไปตามเกณฑ์ของการประเมิน เพราะครูจัดกิจกรรมตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ไม่ครบทุกคน ฉะนั้นโครงการนี้จึงไม่บรรลุผลตามเกณฑ์ในด้านการนำความรู้ไปใช้ในการปฏิบัติงาน

จากผลการประเมินการฝึกอบรมนาร่องในภาคเหนือ ข้อที่ 4, 5 และ 6 ได้แก่ ผลการประเมินผลการเรียนรู้ ความเชื่อ เกี่ยวกับแนวทางการเรียนการสอน และผลการติดตามประเมินผลในด้านการนำความรู้ไปใช้ในการปฏิบัติงานของครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมนาร่องในภาคเหนือ สรุปได้ว่า ในด้านการเรียนรู้ของผู้เข้ารับการฝึกอบรมนาร่องในภาคเหนือบรรลุผลสัมฤทธิ์ในแง่ของคะแนนเฉลี่ยก่อนและหลังการฝึกอบรมที่เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $.05$ แต่ผลการเรียนรู้ยังไม่บรรลุผลสัมฤทธิ์ในแง่ของการเพิ่มขึ้นของคะแนนเฉลี่ยก่อนและหลังการฝึกอบรมที่เพิ่มขึ้นไม่ถึง 15% ในด้านความเชื่อเกี่ยวกับแนวทางการเรียนการสอนของผู้เข้ารับการฝึกอบรมนาร่องในภาคเหนือบรรลุผลตามเกณฑ์ที่วางไว้ เพราะผู้เข้ารับการอบรมได้คะแนนเฉลี่ยของการวัดความเชื่อหลังการฝึกอบรมมากกว่าคะแนนเฉลี่ยของการวัดความเชื่อก่อนการฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $.05$ และในด้านการนำความรู้ไปใช้ในการปฏิบัติงานของผู้เข้ารับการฝึกอบรมนาร่องในภาคเหนือยังไม่บรรลุผลตามเกณฑ์ เพราะครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้ตามเกณฑ์ที่กำหนดไม่ครบทุกคน

ผลการศึกษาลักษณะการวัดและประเมินผลการเรียนในโรงเรียนที่ครูผ่านการฝึกอบรมนาร่องในภาคเหนือ

ผลการวิเคราะห์ค่าตอบจากแบบสอบถาม เกี่ยวกับลักษณะการวัดและประเมินผลการเรียนในโรงเรียนที่ครูผ่านการฝึกอบรมนาร่องในภาคเหนือปรากฏผลดังต่อไปนี้

ตารางที่ 22 จำนวน ร้อยละ ของครูจำแนกตามความถี่ของการวัดและประเมินผลก่อนเรียนกับระหว่างเรียน

ความถี่	ก่อนเรียน		ระหว่างเรียน	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ทำทุกครั้ง	24	26.08	47	51.09
ทำเป็นบางครั้ง	67	72.83	45	48.91
ไม่เคยทำเลย	1	1.09	0	— 0
รวม	92	100.00	92	100.00

จากตารางที่ 22 แสดงให้เห็นว่า ในการวัดและประเมินผลก่อนเรียนบทเรียนใหม่ หรือก่อนขึ้นหน่วยใหม่นั้น ครูส่วนใหญ่ทำเป็นบางครั้ง โดยคิดเป็นร้อยละ 72.83 รองลงมาคือ ทำการวัดและประเมินผลก่อนเรียนทุกครั้ง คิดเป็นร้อยละ 26.08 ส่วนครูที่ไม่เคยทำการวัดและประเมินผลก่อนเรียนมีน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 1.09 ในการวัดและประเมินผลระหว่างเรียนนั้น ครูส่วนใหญ่ทำการวัดและประเมินผลระหว่างเรียนทุกครั้ง โดยคิดเป็นร้อยละ 51.09 รองลงมาคือ ทำการวัดและประเมินผลระหว่างเรียนเป็นบางครั้ง คิดเป็นร้อยละ 48.91 และไม่ปรากฏว่ามีครูคนใดเลยที่ไม่เคยทำการวัดและประเมินผลระหว่างเรียน

ตารางที่ 23 จำนวน ร้อยละ ของครูจำแนกตามวิธีการวัดและประเมินผลก่อนเรียนกับระหว่างเรียน

วิธีการวัดและประเมินผล	ก่อนเรียน		ระหว่างเรียน	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
การซักถาม (สัมภาษณ์)	75	81.52	59	64.13
การสังเกต	47	51.08	53	57.61
การตรวจผลงาน	51	55.43	76	82.61
การทำแบบทดสอบ	42	45.65	56	60.87

จากตารางที่ 23 แสดงให้เห็นว่า วิธีการวัดและประเมินผลก่อนเรียนบทเรียนใหม่ หรือก่อนขึ้นหน่วยใหม่นั้น ครูส่วนใหญ่ร้อยละ 81.52 ใช้วิธีการซักถาม รองลงมาคือ ใช้วิธีการตรวจผลงานและการสังเกต โดยคิดเป็นร้อยละ 55.43 และ 51.08 ตามลำดับ ส่วนวิธีการวัดและประเมินผลก่อนเรียนที่ครูใช้น้อยที่สุด คือ การทำแบบทดสอบ คิดเป็นร้อยละ 45.65 วิธีการวัดและประเมินผลระหว่างเรียนนั้น ครูส่วนใหญ่ร้อยละ 82.61 ใช้วิธีการตรวจผลงาน รองลงมาคือ ใช้วิธีการซักถามและการทำแบบทดสอบ โดยคิดเป็นร้อยละ 64.13 และ 60.87 ตามลำดับ ส่วนวิธีการวัดและประเมินผลระหว่างเรียนที่ครูใช้น้อยที่สุด คือ การสังเกต คิดเป็นร้อยละ 57.61

ตารางที่ 24 จำนวน ร้อยละ ของครูจำแนกตามความถี่ของการเอาแบบกรอกคะแนนการประเมินผล (ป.02) ในชั้นเดิมของนักเรียนมาพิจารณา เฉพาะจุดประสงค์ที่นักเรียนบางคนยังไม่ผ่าน (เฉพาะครูผู้สอนชั้น ป.2-6)

ความถี่	จำนวน	ร้อยละ
เคย	45	53.57
ไม่เคย	39	46.43
รวม	84	100.00

จากตารางที่ 24 แสดงให้เห็นว่า ครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ถึง 6 ร้อยละ 53.57 เคยเอาแบบกรอกคะแนนการประเมินผลในชั้นเดิมของนักเรียนมาพิจารณา เฉพาะจุดประสงค์ที่นักเรียนบางคนยังไม่ผ่าน แต่มีครูอีกร้อยละ 46.43 ไม่เคยเอาแบบกรอกคะแนนการประเมินผลในชั้นเดิมของนักเรียนมาพิจารณาเลย

ตารางที่ 25 จำนวน ร้อยละ ของครูจำแนกตามความถี่ของการนำผลของการวัดและประเมินผลไปใช้ในการปรับปรุงการสอนของครูกับการเรียนของเด็ก

ความถี่	ปรับปรุงการสอน		ปรับปรุงการเรียน	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เคย	83	90.22	84	91.30
ไม่เคย	9	9.78	8	8.70
รวม	92	100.00	92	100.00

จากตารางที่ 25 แสดงให้เห็นว่า ครูส่วนใหญ่ร้อยละ 90.22 เคยนำผลของการวัดและประเมินผลไปใช้ในการปรับปรุงการสอนของครู แต่มีครูอีกร้อยละ 9.78 ไม่เคยนำผลของการวัดและประเมินผลไปใช้ในการปรับปรุงการสอนของครู และครูส่วนใหญ่ร้อยละ 91.30 เคยนำผลของการวัดและประเมินผลไปใช้ในการปรับปรุงการเรียนของเด็ก แต่มีครูอีกร้อยละ 8.70 ไม่เคยนำผลของการวัดและประเมินผลไปใช้ในการปรับปรุงการเรียนของเด็ก

ตารางที่ 26 ลักษณะของการนำผลของการวัดและประเมินผลไปใช้ในการปรับปรุงการสอน

ลักษณะของการนำผลของการวัดและประเมินผลไปใช้	ความถี่
1. สอนซ่อมเสริม	16
2. เปลี่ยนแปลงปรับปรุงวิธีการสอน	19
3. เปลี่ยนวิธีสอนโดยใช้อุปกรณ์การสอนเข้าช่วย	6
4. ใช้วิธีสอนหลาย ๆ แบบ	5
5. อธิบาย ทบทวน ให้นักเรียนเข้าใจใหม่	4
6. วิเคราะห์หาความบกพร่อง เมื่อเด็กทำแบบฝึกหัดผิด	1
7. สอนให้ตรงตามจุดประสงค์ที่ตั้งไว้	1
8. ทำความเข้าใจเนื้อหาวิชาที่สอน	1
9. เตรียมตัวในการสอนให้ดีขึ้น	1
10. เอาใจใส่เด็กมากยิ่งขึ้น	2
11. ติดตามและให้กำลังใจแก่เด็ก	1
12. พยายามสอนตามลำดับขั้นตอน	1

จากตารางที่ 26 แสดงให้เห็นว่า ครูที่เคยนำผลของการวัดและประเมินผลไปใช้ในการปรับปรุงการสอนนั้น ลักษณะที่ครูนำไปใช้ ได้แก่ การจัดให้มีการสอนซ่อมเสริม การเปลี่ยนแปลงปรับปรุงวิธีสอน เปลี่ยนวิธีสอนโดยใช้อุปกรณ์การสอนเข้าช่วย ใช้วิธีการสอนหลาย ๆ แบบ อธิบาย ทบทวนให้นักเรียนเข้าใจใหม่ วิเคราะห์หาความบกพร่อง เมื่อเด็กทำแบบฝึกหัดผิด สอนให้ตรงตามจุดประสงค์ที่ตั้งไว้ ทำความเข้าใจเนื้อหาวิชาที่สอน เตรียมตัวในการสอนให้ดีขึ้น เอาใจใส่เด็กมากยิ่งขึ้น ติดตามและให้กำลังใจแก่เด็ก และพยายามสอนตามลำดับขั้นตอน

ตารางที่ 27 ลักษณะของการนำผลของการวัดและประเมินผลไปใช้ในการปรับปรุงการเรียน
ของนักเรียน

ลักษณะของการนำผลของการวัดและประเมินผลไปใช้	ความถี่
1. ล้อนซ่อมเสริม	13
2. เปลี่ยนแปลงปรับปรุงวิธีการสอนใหม่	9
3. ใช้วิธีการค้นคว้าเป็นรายบุคคลหรือเรียนเป็นกลุ่ม	3
4. ให้การบ้านหรือศัพท์พิเศษต่างกับเด็กพร้อมชั้น	1
5. เสริมกิจกรรม	3
6. ให้เด็กมีส่วนร่วมในกิจกรรม	1
7. ให้เด็กทำการบ้านและทบทวนซ้ำ	4
8. วิเคราะห์ความบกพร่องของผู้สอน	1
9. ให้เด็กเรียนในหลาย ๆ รูปแบบ	1
10. เฉลยข้อทดสอบและแก้ไขข้อบกพร่อง	1
11. ให้ความสนใจเด็กเรียนอ่อนมากขึ้น	1

จากตารางที่ 27 แสดงให้เห็นว่า ครูที่เคยนำผลของการวัดและประเมินผลไปใช้ในการปรับปรุงการเรียนของนักเรียนนั้น ลักษณะที่ครูนำไปใช้ ได้แก่ การล้อนซ่อมเสริม การเปลี่ยนแปลงปรับปรุงวิธีการสอนใหม่ ใช้วิธีการค้นคว้าเป็นรายบุคคลหรือเรียนเป็นกลุ่ม ให้การบ้านหรือศัพท์พิเศษต่างกับเด็กพร้อมชั้น เสริมกิจกรรม ให้เด็กมีส่วนร่วมในกิจกรรม ให้เด็กทำการบ้านและทบทวนซ้ำ วิเคราะห์ความบกพร่องของผู้สอน ให้เด็กเรียนในหลาย ๆ รูปแบบ เฉลยข้อทดสอบและแก้ไขข้อบกพร่อง และให้ความสนใจเด็กเรียนอ่อนมากขึ้น

ตารางที่ 28 จำนวน ร้อยละ ของครูจำแนกตามความถี่ของการเตรียมสร้างเครื่องมือวัดและ
ประเมินผลก่อนที่จะลงมือสอน

ความถี่	จำนวน	ร้อยละ
ทุกครั้ง	11	11.96
เป็นบางครั้ง	77	83.69
ไม่ทำเลย	4	4.35
รวม	92	100.00

จากตารางที่ 28 แสดงให้เห็นว่า ครูส่วนใหญ่มีการเตรียมสร้างเครื่องมือวัดและประเมินผลก่อนที่จะลงมือสอนเป็นบางครั้ง โดยคิดเป็นร้อยละ 83.69 รองลงมาคือทำทุกครั้ง คิดเป็นร้อยละ 11.96 ส่วนครูที่ไม่มีการเตรียมสร้างเครื่องมือวัดและประเมินผลก่อนที่จะลงมือสอนเลย คิดเป็นร้อยละ 4.35

ตารางที่ 29 จำนวน ร้อยละ ของครูจำแนกตามความช่วยเหลือในการสร้างเครื่องมือวัดและประเมินผลของผู้บริหารโรงเรียน

ความช่วยเหลือ	จำนวน	ร้อยละ
ช่วย	53	57.61
ไม่ช่วย	38	41.30
ไม่ตอบ	1	1.09
รวม	92	100.00

จากตารางที่ 29 แสดงให้เห็นว่า ครูส่วนใหญ่มีความเห็นว่าผู้บริหารโรงเรียนให้ความช่วยเหลือในการคิด การบริการจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการสร้างเครื่องมือและประเมินผล โดยคิดเป็นร้อยละ 57.61 แต่มีครูอีกร้อยละ 41.30 ให้ความเห็นว่า ผู้บริหารโรงเรียนไม่ช่วยคิด ไม่ช่วยบริการจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการสร้างเครื่องมือวัดและประเมินผล และมีครูไม่ออกความเห็นคิดเป็นร้อยละ 1.09

ตารางที่ 30 จำนวน ร้อยละของครูจำแนกตามความถี่ของการใช้แบบสำรวจรายการและแบบประมวลพฤติกรรม

ความถี่	แบบสำรวจรายการ		แบบประมวลพฤติกรรม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เคย	61	66.30	57	61.96
ไม่เคย	31	33.70	35	38.04
รวม	92	100.00	92	100.00

จากตารางที่ 30 แสดงให้เห็นว่า ครูส่วนใหญ่ร้อยละ 66.30 เคยใช้แบบสำรวจรายการเพื่อให้คะแนนการปฏิบัติของนักเรียน แต่มีครูอีกร้อยละ 33.70 ไม่เคยใช้แบบสำรวจรายการและครูส่วนใหญ่ ร้อยละ 61.96 เคยใช้แบบประมวลพฤติกรรมเพื่อวัดเจตคติของนักเรียน แต่มีครูอีกร้อยละ 38.04 ไม่เคยใช้แบบประมวลพฤติกรรม

ตารางที่ 31 จำนวน ร้อยละของครูจำแนกตามแหล่งการสร้าง เครื่องมือวัดและประเมินผล

แหล่ง	จำนวน	ร้อยละ
1. สร้างเอง	59	64.13
2. เพื่อนครูสร้างให้	9	9.78
3. ครูวิชาการโรงเรียนสร้าง	41	44.57
4. ครูวิชาการกลุ่มสร้าง	18	19.57
5. ร่วมกันสร้างตามระดับชั้นที่สอน	23	25.00
6. ศึกษานิเทศก์อำเภอสร้าง	0	00.00
7. อื่น ๆ	5	5.43

จากตารางที่ 31 แสดงให้เห็นว่า ครูส่วนใหญ่ร้อยละ 64.13 สร้างเครื่องมือวัดและประเมินผลขึ้นใช้เอง แหล่งสร้างเครื่องมือวัดและประเมินผลรองลงมาได้แก่ ครูวิชาการโรงเรียนสร้าง ร่วมกันสร้างตามระดับชั้นที่สอน ครูวิชาการกลุ่มสร้าง เพื่อนครูสร้างให้ คิดเป็นร้อยละ 44.57, 25.00, 19.57 และ 9.78 ตามลำดับ

แหล่งสร้างเครื่องมือหรือแหล่งที่ได้มาซึ่งเครื่องมือวัดและประเมินผลที่ครูใช้น้อยที่สุดคือ แหล่งอื่น ๆ ได้แก่ ใช้เครื่องมือเก่า ชื้อมาใช้ ครูฝ่ายอาคารสถานที่สร้างให้ จากคู่มือวัดผลการเรียนรู้ และจากสมุดแบบฝึกหัด ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 5.43

แหล่งสร้างเครื่องมือที่ครูไม่ได้นำมาใช้เลย คือ ศึกษานิเทศก์อำเภอสร้าง

ตารางที่ 32 จำนวน ร้อยละ ของครูค่าแถมตามความรู้สึกของครูว่า การทดสอบปลายภาค หรือปลายปีเป็นสิ่งสำคัญ

ความรู้สึก	จำนวน	ร้อยละ
ใช่	31	33.70
ไม่ใช่	61	66.30
รวม	92	100.00

จากตารางที่ 32 แสดงให้เห็นว่า ครูส่วนใหญ่ร้อยละ 66.30 มีความรู้สึกว่าการทดสอบปลายภาคหรือปลายปีไม่ใช่เป็นสิ่งสำคัญที่จะเป็นเครื่องชี้ชะตาของนักเรียนว่าจะเลื่อนชั้นหรือเข้าชั้น แต่มีครูอีกร้อยละ 33.70 มีความรู้สึกว่าการทดสอบปลายภาคหรือปลายปีเป็นสิ่งสำคัญที่จะเป็นเครื่องชี้ชะตาของนักเรียนว่าจะเลื่อนชั้นหรือเข้าชั้น

ครูส่วนใหญ่ที่มีความรู้สึกว่าการสอบปลายภาคหรือปลายปีไม่ใช่เป็นสิ่งสำคัญนั้น ครูให้เหตุผลไว้ดังนี้

1. การตัดสินใจเลื่อนชั้นนั้น ต้องมีการตรวจสอบจุดประสงค์การเรียนรู้ ผลการเรียนรู้ และเวลาเรียนของเด็กตลอดทั้งปี (19)
2. ข้อทดสอบไม่มาตรฐาน ออกไม่ครอบคลุมเนื้อหาบทเรียน (4)
3. ครูไม่ได้สอนเพื่อที่จะสอบ (1)
4. การทดสอบปลายภาคหรือปลายปีก็เพื่อผลการเรียนการสอนและนำผลไปใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอน (1)
5. ปัจจุบันมีการสอบแก้ตัวถ้านักเรียนสอบไม่ผ่าน (1)
6. การสอบเป็นเพียงสิ่งล่่มมุติเท่านั้น (1)
7. จุดประสงค์ของการสอนไม่ได้เน้นที่การสอบ แต่เน้นให้เด็กคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น (1)

ครูที่มีความรู้สึกว่าการทดสอบปลายภาคหรือปลายปีเป็นสิ่งสำคัญนั้น ได้ให้เหตุผลไว้ดังนี้

1. การทดสอบปลายภาคหรือปลายปี เป็นการวัดและประเมินผลรวมทุกจุดประสงค์การเรียนรู้ทั้งภาคความรู้และภาคปฏิบัติของนักเรียน (8)
2. การทดสอบได้เห็นผลเป็นคะแนนโดยตรง (1)
3. การเลื่อนชั้น ครูจะต้องดูผลการเรียนของเด็ก (1)

4. การทดสอบ โดยเฉพาะในชั้นประถมศึกษาปีที่ 2, 4 และ 6 ต้องได้คะแนน ตั้งแต่ระดับ 1 ขึ้นไป เด็กจึงจะเลื่อนชั้นได้

ตารางที่ 33 จำนวน ร้อยละ ของครูจำแนกตามความรู้สึกของครูว่า การวัดและประเมินผล เป็นกระบวนการหนึ่งของการเรียนการสอน

ความรู้สึก	จำนวน	ร้อยละ
ใช่	92	100.00
ไม่ใช่	0	0
รวม	92	100.00

จากตารางที่ 33 แสดงให้เห็นว่า ครูทุกคนมีความรู้สึกว่าการวัดและประเมินผล เป็นกระบวนการหนึ่งของการเรียนการสอน

ตารางที่ 34 เหตุผลของครูที่มีความรู้สึกว่าการวัดและประเมินผลเป็นกระบวนการหนึ่งของการเรียนการสอน

เหตุผล	ความถี่
1. เป็นการวัดผลการเรียนรู้ของเด็กและการสอนของครู	10
2. เป็นการวัดผลการเรียนของเด็ก พัฒนาการ การเปลี่ยนแปลงของเด็ก	21
3. ผลการวัดและประเมินนำไปใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอนได้	10
4. เป็นหัวใจสำคัญของการเรียนการสอน	1
5. ทำให้เด็กเรียนดีด้วยตัวเอง	1

จากตารางที่ 34 แสดงให้เห็นว่า ครูที่มีความรู้สึกว่าการวัดและประเมินผลเป็น กระบวนการหนึ่งของการเรียนการสอนนั้น ครูให้เหตุผลว่า เพราะการวัดและประเมินผลเป็น หัวใจสำคัญของการเรียนการสอน ทำให้ทราบผลการเรียน พัฒนาการและการเปลี่ยนแปลง ของเด็ก ทำให้เด็กดีด้วยตัวเอง เป็นการวัดผลการเรียนรู้ของเด็กและการสอนของครู และผลของการวัดและประเมินนำไปใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอนได้

ตารางที่ 35 จำนวน ร้อยละ ของครุภัณฑ์ตามความถี่ของการแจ้งผลการวัดและประเมินผล
ในนักเรียนทราบ

ความถี่ของการแจ้งผล	จำนวน	ร้อยละ
ทุกครั้ง	80	86.96
เป็นบางครั้ง	11	11.95
ไม่เคยเลย	1	1.09
รวม	92	100.00

จากตารางที่ 35 แสดงให้เห็นว่า ครุส่วนใหญ่ร้อยละ 86.96 แจ้งผลการวัดและประเมินผลให้นักเรียนทราบทุกครั้ง รองลงมาคือ แจ้งให้นักเรียนทราบเป็นบางครั้ง คิดเป็นร้อยละ 11.95 ส่วนครุที่ไม่เคยแจ้งผลการวัดและประเมินผลให้นักเรียนทราบเลย คิดเป็นร้อยละ 1.09

ตารางที่ 36 จำนวน ร้อยละของครุภัณฑ์ตามระดับการนำความรู้เรื่องการวัดและประเมินผล
จากชุดฝึกอบรมเล่มที่ 14 สอบเพื่อสอนไปใช้

ระดับของการนำความรู้ไปใช้	จำนวน	ร้อยละ
มากที่สุด	4	4.35
มาก	51	55.43
ปานกลาง	31	33.70
น้อย	5	5.43
น้อยที่สุด	0	0
ไม่ได้ใช้เลย	1	1.09
รวม	92	100.00

จากตารางที่ 36 แสดงให้เห็นว่า ในการนำความรู้เรื่องการวัดและประเมินผลจากชุดฝึกอบรมเล่มที่ 14 สอบเพื่อสอนไปใช้นั้น ครุส่วนใหญ่ร้อยละ 55.43 นำความรู้ไปใช้ในระดั้มาก รองลงมาคือ นำความรู้ไปใช้ในระดั้มานกลาง คิดเป็นร้อยละ 33.70 ส่วนครุที่ไม่ได้นำความรู้ไปใช้เลย มีจำนวนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 1.09 และไม่ปรากฏว่ามีครุคนใดเลยที่นำความรู้ไปใช้ในระดั้น้อยที่สุด

ตารางที่ 37 ปัญหาเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลก่อนเรียน

ปัญหา	ความถี่
1. ขาดแบบทดสอบ	13
2. ไม่มีเวลาสร้างเครื่องมือทดสอบ	7
3. ไม่มีแบบทดสอบมาตรฐาน	3
4. บางวิชาไม่มีแบบทดสอบ	4
5. ขาดแคลนอุปกรณ์ในการสร้างแบบทดสอบ	1
6. ไม่ได้ทำเพราะเด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ยังไม่มีความรู้มาก่อน	1
7. ไม่ได้ทำเพราะเนื้อหาบทเรียนมากเกรงจะล้นไม่ทัน	1
8. เด็กใช้เวลาทำมากกว่าที่กำหนด	3
9. เด็กอ่านแบบทดสอบไม่ได้	1

จากตารางที่ 37 แสดงให้เห็นว่า ปัญหาเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลก่อนเรียน ที่ครูประสบได้แก่ ขาดแบบทดสอบ ไม่มีเวลาสร้างเครื่องมือ ไม่มีแบบทดสอบมาตรฐาน บางวิชาไม่มีแบบทดสอบ ขาดแคลนอุปกรณ์ในการสร้างแบบทดสอบ เด็กอ่านแบบทดสอบไม่ได้ เด็กใช้เวลาทำแบบทดสอบมากกว่าที่กำหนด และครูไม่ได้ทำการวัดและประเมินผลก่อนเรียนเพราะเนื้อหาบทเรียนมากเกรงจะล้นไม่ทันและในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ทำไม่ได้เพราะเด็กยังไม่มีความรู้มาก่อน

ตารางที่ 38 ปัญหาเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลระหว่างเรียน

ปัญหา	ความถี่
1. ขาดแบบทดสอบ	4
2. มีความยุ่งยากในการสร้างข้อสอบ	1
3. ขาดแคลนอุปกรณ์ในการสร้าง	1
4. ข้อสอบยังเป็นแบบเดิมที่เน้นความจำ	1
5. ไม่มีเวลาเพียงพอในการทดสอบ	1
6. นักเรียนบางคนทำงานช้า ทำข้อสอบไม่เสร็จตามเวลาที่กำหนด	1
7. เด็กไม่เห็นความสำคัญของแบบทดสอบ	1

จากตารางที่ 38 แสดงให้เห็นว่า ปัญหาเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลระหว่าง
 เรียนที่ครูประสบได้แก่ ขาดแบบทดสอบ มีความยุ่งยากในการสร้างข้อสอบ ขาดแคลนอุปกรณ์
 ในการสร้างข้อสอบยังเป็นแบบเดิมที่เน้นความจำ ไม่มีเวลาเพียงพอในการทดสอบ นักเรียน
 บางคนทำงานช้า ทำข้อสอบไม่เสร็จตามเวลาที่กำหนด และเด็กไม่เห็นความสำคัญของแบบทดสอบ

ตารางที่ 39 ปัญหาเกี่ยวกับการสร้างเครื่องมือวัดและประเมินผล

ปัญหา	ความถี่
1. ขาดวัสดุอุปกรณ์	15
2. ขาดงบประมาณ	3
3. ไม่มีแบบทดสอบมาตรฐาน	3
4. ข้อสอบวัดความรู้ความจำมากเกินไป	3
5. ไม่มีเวลาสร้าง	9
6. ครูขาดความรู้ความชำนาญ	1
7. สร้างข้อสอบโดยไม่มีวิเคราะห์จุดประสงค์ให้เด่นชัด	2
8. ครูขาดรูปไม่เป็น กรณีข้อสอบที่ต้องใช้ภาพประกอบในชั้น ป.1	1
9. ใช้ข้อสอบเก่า ทำให้ไม่ตรงกับเหตุการณ์ปัจจุบัน	1
10. เด็กอ่านข้อสอบไม่ได้ ครูต้องอ่านให้ฟัง	1

จากตารางที่ 39 แสดงให้เห็นว่า ปัญหาเกี่ยวกับการสร้างเครื่องมือวัดและ
 ประเมินผลที่ครูประสบ ได้แก่ ขาดวัสดุอุปกรณ์และงบประมาณ ครูไม่มีเวลาสร้าง ไม่มีแบบ
 ทดสอบมาตรฐาน ข้อสอบวัดความรู้ความจำมากเกินไป ครูขาดความรู้ความชำนาญในการ
 สร้าง การสร้างข้อสอบไม่มีการวิเคราะห์จุดประสงค์ให้เด่นชัด ครูขาดรูปไม่เป็นกรณีข้อสอบ
 ที่ต้องใช้ภาพประกอบในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 การใช้ข้อสอบเก่าทำให้ไม่ตรงกับเหตุการณ์
 ปัจจุบัน และเด็กอ่านข้อสอบไม่ได้ ครูต้องอ่านให้ฟัง

ตารางที่ 40 ปัญหาและข้อ เสนอแนะเกี่ยวกับวิธีการวัดและประเมินผล

ปัญหาและข้อ เสนอแนะ	ความถี่
1. การใช้แบบทดสอบ ครูต้องอ่านและอธิบายให้เด็กฟัง	2
2. จุดประสงค์บางข้อของ วิชางานบ้านวัดไม่ได้	1
3. การใช้แบบทดสอบเก่า ทำให้ไม่ตรงกับเหตุการณ์ปัจจุบัน	1
4. ครูวิชาการกลุ่มหรือศึกษานิเทศก์อำเภอ ควรสร้าง เครื่องมือวัดผล	1
หลาย ๆ ชนิด เพื่อจะได้ใช้หลาย ๆ วิธี	

จากตารางที่ 40 แสดงให้เห็นว่า ปัญหาเกี่ยวกับวิธีการวัดและประเมินผลที่ครูประสบได้แก่ ครูต้องอ่านและอธิบายให้เด็กฟัง เมื่อใช้แบบทดสอบ จุดประสงค์บางข้อของ วิชางานบ้านวัดไม่ได้ และการใช้แบบทดสอบเก่าทำให้ไม่ตรงกับเหตุการณ์ปัจจุบัน นอกจากนี้ครูได้ให้ข้อ เสนอแนะว่า ครูวิชาการกลุ่มหรือศึกษานิเทศก์อำเภอควรสร้าง เครื่องมือวัดผลหลาย ๆ ชนิด เพื่อจะได้ใช้หลาย ๆ วิธี

ปัญหาและข้อ เสนอแนะเพิ่มเติม

1. เนื่องจากเครื่องมือวัดผลไม่ได้มาตรฐาน จึงควรสร้าง เครื่องมือวัดผลที่ได้มาตรฐานออกมาใช้
2. ควรสร้างแบบทดสอบมาตรฐานชั้นประถมศึกษาปีที่ 2, 4 และ 6 ในระดับ อำเภอโดยเฉพาะกลุ่มทักษะและกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตไปในทุกภาคเรียน
3. ยอยากให้มี เครื่องมือวัดผลสำเร็จรูป โดยครูไม่ต้องมาทำเอง เพราะงานครูมีมาก ไม่มีเวลาสร้างและต้องใช้ความรู้ความสามารถในการสร้าง
4. สำนักงานคณะกรรมการการ ประถมศึกษา แห่งชาติ ควรมีงบประมาณในการสร้าง เครื่องมือวัดผลและทำสื่อการเรียน
5. การประเมินผลน่าจะเป็นหน้าที่ของครูผู้สอนทั้งสิ้น เพราะจะได้ทราบข้อบกพร่องต่าง ๆ เพื่อการปรับปรุงการเรียนการสอนให้ดีขึ้น
6. การสร้าง เครื่องมือควรจะเป็นหน้าที่ของครูวิชาการ เพราะครูผู้สอนไม่ค่อยมีเวลา
7. ทางโครงการฯ ควรสร้างแบบทดสอบให้แก่โรงเรียนทุกกลุ่มประสบการณ์
8. นโยบายของโรงเรียนไม่สอดคล้องกับโครงการ ทำให้การปฏิบัติงานภายในโรงเรียนไม่เป็นไปตามระบบของกระบวนการกลุ่ม ขาดการชี้แจงตัวบุคคล

9. ควรจัดซื้อแบบทดสอบให้แก่โรงเรียนทุกกลุ่มประสบการณ์จะประหยัดกว่าจัดทำเอง
10. แบบทดสอบที่ใช้ สร้างโดยครูวิชาการและครูผู้สอน ไม่ได้สร้างตามวิธีการสร้างข้อสอบที่ดีจึงได้ข้อสอบที่ไม่ดี น่าจะให้สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติจัดทำแบบทดสอบให้
11. ถ้าจะให้มีการเรียนการสอนเป็นไปตามแผนการสอนแล้ว ครูควรศึกษาแผนการสอนมากกว่าที่เป็นอยู่ และเตรียมอุปกรณ์ให้พร้อม ปัญหาก็คือ ครูอ้างว่าไม่มีเวลา งานมาก
12. ผู้บริหารบางคนขาดความรู้ความเข้าใจในการสอนตามหลักสูตร ทำให้การดำเนินการเรียนการสอนมีอุปสรรค บางโรงเรียนขาดงบประมาณในการซื้ออุปกรณ์ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ควรจัดส่งงบประมาณเกี่ยวกับวัสดุสิ้นเปลืองให้แก่โรงเรียน
13. การอบรมเกี่ยวกับหลักสูตรแต่ละครั้ง ส้มควรอย่างยิ่งที่จะให้ผู้บริหารเข้าอบรมด้วย เนื่องจากผู้บริหารบางคนไม่เข้าใจหลักสูตร
14. ผู้บริหารยังไม่เข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเองดีพอ สนใจงานธุรการมากกว่างานวิชาการ
15. ทางสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ ควรจัดทำข้อสอบเป็นบางชั้นทำการวัดผล เพื่อการศึกษาจะได้มีมาตรฐานในแนวเดียวกัน และเป็นการกระตุ้นให้ครูมีสมรรถภาพในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนยิ่งขึ้น
16. เด็กส่วนมากฐานะยากจน การหาเศษวัสดุบางอย่างมาทำอุปกรณ์บางครั้งหาไม่ได้ ผลการศึกษาสภาพการวัดและประเมินผลการ เรียนในโรงเรียนที่ครูผ่านการฝึกอบรมนาร์่องในภาคเหนือสรุปได้ว่า ครูส่วนใหญ่ทำการวัดและประเมินผลก่อนเรียนเป็นบางครั้ง ซึ่งใช้วิธีการซักถามเป็นส่วนใหญ่ ส่วนการวัดและประเมินผลระหว่างเรียนครูส่วนใหญ่ทำทุกครั้ง โดยใช้วิธีการตรวจผลงานเป็นส่วนใหญ่ ครูส่วนใหญ่เคยนำผลของการวัดและประเมินผลไปใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอน ในลักษณะของการสอนซ่อมเสริม และการเปลี่ยนแปลงปรับปรุงวิธีการสอน ในด้านเครื่องมือวัดและประเมินผล ครูส่วนใหญ่เตรียมสร้างเครื่องมือก่อนที่จะลงมือสอนเป็นบางครั้ง ซึ่งส่วนใหญ่จะสร้างเองโดยมีผู้บริหารให้ความช่วยเหลือในการคิดและเตรียมวัสดุอุปกรณ์ ครูทุกคนมีความรู้สึกว่าการวัดและประเมินผลเป็นกระบวนการหนึ่งของการเรียนการสอน และครูส่วนใหญ่มีความรู้สึกว่าการทดสอบปลายภาคหรือปลายปีไม่ใช่เป็นสิ่งสำคัญที่จะเป็นเครื่องชี้ชะตาของนักเรียนว่าจะเลื่อนชั้นหรือซ้ำชั้น ครูส่วนใหญ่นำความรู้เรื่องการวัดและประเมินผลจากการฝึกอบรมไปใช้ในระดั้มาก ปัญหาสำคัญเกี่ยวกับการวัดและประเมินผล ได้แก่ ขาดแบบทดสอบ ไม่มีเวลาสร้างเครื่องมือวัดและประเมินผลและขาดวัสดุอุปกรณ์